

аднаго органа (справа Сувеніка—Месек, справа камуны «Барла Лібявста»—Maglęy, справы на праўчата Лому—Віцебск). Партыя павінна была і ударыла моцна па руках тых, якія ў якой-небудзь ступені імкнуліся павярнуць у бок і скажаць якую правільную лінію партыі.

Разгортванне крытыкі дае таксама надзвычайна спрыяючыя умовы для мерарпрыемстваў, пераардаваючых тую ці іншую неварнальнасць зша ў зародку; правільная арганізацыя вучоту крытыкі і пачаўшыя рабочых даюць поўную магчымасць пелашчэння ўросту неварнальнасцяў і ў самым зародку ліквідуюць хворыя месцы.

Гэта адно з важнейшых мерапрыемстваў яшчэ на ўсім ўсхвалячым і на ўсім ясна ўзьялецца. Важна пераардаці і не дапусціць пераардаці у нашым апарате; гэта, вярнулася, трудней, чым выврыць факты, якія ўжо адрыліся, калі яны ўсплываюць наверх, але магчымасць пераардаці маюцца ў наяўнасці, гэтую справу трэба голькі пераардаці арганізаваць і аднесціся да яе сур'ёзна.

Трэба паставіць справу так, каб любое паказанне рабочых на сходах, у друку, у насьценных газетах, неадкладна правіралася на месцы, не чакаючы, калі гэта хтосьці запрапануе, ці хто-небудзь расьсьледуе. Трэба паставіць справу так, каб неадкладна, сіламі рабочых, пад кіраўніцтвам парт'ячэйкі, прафасюных арганізацый, любява заява рабочых была правярана. У тым выпадку, калі гэта быць за межамі давае ўстановы, пазаванні рабочых неадкладна павінны перадавацца адпаведным арганізацыям ці ўстановам.

Мітынг пратэсту

Учора ўвечары ў садзе працаўнікоў асьветы адбыўся мітынг пратэсту супроць матаржных прысудаў над членамі ЦК Італьянскай кампартыі ў Мілане і над 126-ю ў Беластоку.

З дакладам аб польскім і італьянскім фашызме выступіў палітмігрант тав. Альшэўскі. Тав. Калмык, сакратар ЦК МСР'у БЕЛ., у сваёй прамове адзначыў, што нікія катаржныя прысуды не задушаць усё развіваючага рэвалюцыйнага руху. У вынесенай рэзалюцыі мітынг заклікае рабочую клясу і працоўных усяго сьвету даць рашучы адпор наступаючаму фашызму.

Няхай фашыстыя ўсіх краёў, — гаворыцца ў рэзалюцыі, — ведаюць, што ні катарга, ні турма, ні пытаньне выратуюць капіталізм ад яго нямінучай пагібелі.

Дарэмна фашысцкія суды выносяць барацьбітом рэвалюцыі 20-гадовага катаржнага прысуду, не існаваць капіталізму дзясцікі год. Пад ударак! азьверзлага фашызму рэвалюцыйны пралетарыят і прыгнечаны беспраўныя народы яшчэ хутчэй, яшчэ мацней згуртуюцца пад сьцягам Камінтэрну і дашчэнту разьбіюць іх.

Рада Лігі Нацый на баку Польшчы

Інтэрв'ю Чэмбэрлена

ЖЭНЭВА, 6. Учора Чэмбэрлен прыняў прадстаўнікоў ангельскага друку. У гутарцы з імі Чэмбэрлен заявіў, што Рада Лігі Нацый надзвычайна абудана таямнай Вальдэмарава, які сытэматычна сабатуе пастановы рады. Паводле слоў Чэмбэрлена, ён у часе абрабаваньня Вальдэмарава ў Лёндане азначыў апошняму, што яго палітыка зьяўляецца простаю пагрозай міру і Італію Літау. На гэта дзельчы на гэтыя парады, — заявіў Чэмбэрлен, — Літа зноў зрабіла крок, які зьяўляецца сапраўднаю правапацыйна. Уласенне ў літоўскую канстытуцыю артыкулы аб тым, што Вільня зьяўляецца сталіцай Літвы, роўназначна таму, каб Нямецчына заявіла, што Страбурґ (Эльзас) зьяўляецца сталіцай Нямецчыны.

Ліга Нацый ня можа дапусціць да гэтай такой правапацыйнай тактыкі. Гольска-літоўскі канфлікт павінен быць хутка і канчаткова ліквідаваны.

Упартасьць Вальдэмарава

ЖЭНЭВА, 6. Рада Лігі Нацый задухала даклад аб польска-літоўскім канфлікце. Дакладчык, прадстаўнік Галанды Ван-Броньянд канстатаваў, што польска-літоўскія перагаворы зацягваюцца.

Пасля опрачач, у якіх выступалі Чэмбэрлен, Поль Боікур і інш., якія асуджалі Літву, старшыня агалошвае праект рэзалюцыі з дамаганьнем зананчэння перагавораў у трохмесячны тэрмін.

Вальдэмарава заявіў, што такога праекту рэзалюцыі ён прыняць ня можа, і ўнёс свой праект без абмежаваньня тэрміну для зананчэння перагавораў. За рэзалюцыю, агалошаную старшыняю, галасавалі ўсе члены рады. Але з прычыны таго, што Вальдэмарава галасавалі супроць, рэзалюцыя на лічыцца прынятай. Таму Чэмбэрлен запрапанавалі паставіць польска-літоўскае пытаньне зноў на парадку дня сёой рады Лігі Нацый у верасьні.

Візыторы...

КОУНА, 6. Афіцыйна „Летуво Айдас“ паведамляе, што са згоды літоўскага ўраду 19-га чэрвеня ў Мэмаўскі порт прыбываюць два ангельскія вайсковыя судны „Нэмборн“ і „Контэрбэры“. Судны прабудуць ў Мэмаўскім порце да 22-га чэрвеня. Для прыёму ангельскай вайскай эскадры аранжуйца асобны камітэт.

За згоду з СССР

дамаганьне трымальнікаў расійскіх каштоўнасьцяў

ПАРЫЖ, 5. Камітэт абароны інтарэсаў індывідуальных трымальнікаў расійскіх каштоўнасьцяў зьявіўся ў дэпутатаў палаты з адзовам, у якой ён адзначае, што ў інтарэсах французскай гаспадарні неабходна ўрагуляваць пытаньне аб плацях на расійскіх дзяржаўных абавязавальствах.

За аснову камітэт прапануе прыняць згоду, якая дагнута ў мінулым годзе на франка-савецкай канфэрэнцыі. Да гэтага часу адзва падпісана 23 дэпутатамі. Побач з подпісамі намуноўтых, на адзаве маюцца таксама подпісы раду дэпутатаў сацыялістычнай і іншых партыі.

Выдаленьне дырэктара нямецкае газэты

Тэаічык дырэктар нямецкае газэты ў Клайпэде „Мэзлер Дамфбоот“ Рюмлер атрымаў загад літоўскага губэрнатары Клайпэды выслаць у працягу сямі дзён.

Звычай літоўскае ваеншчыны

У часе карыжэнае гульні камітэту літоўскае арміі Акуліч-Казарынаў пачынаў выстраляць з рэвалюцыйнае параміі былога старшыня партыі тэаічыкаў адваката Нарвіку. Праз два дні апошні памёр. Забойца — сын царскага генэрала.

Румынскія генэралы ў Варшаве

ВАРШАВА, 6. Сёньня ў Варшаву прыбыла румынская ваенная дэлегацыя. Газэта „Эпока“ мяркуе, што ваенная дэлегацыя сёньня будзе прынята Пілсудскім. Газэта паведамляе даклад, што румынскія генэралы выхадзяць у Іван-Горад, дзе вывучаць арганізацыю польскай ваеннай авіяцыі.

У заключэньне „Эпока“ гаворыць, што на выключэцца, што ў гутарках паміж румынскімі і польскімі ваеннымі дзеячамі будуць абгавораны пытаньні, якія цікавяць арміі гэтых двух краінаў.

ПРЫСЯГА КЕЛЕГА

Да ліку талентаў, якімі навінен улада дзяржаўны дзеяч капіталістычнага сьвету, належыць, як вядома, водьнасьць катаржына і безапалячынна адмаўляць самыя відачыныя факты з самымі невінаватымі і прастадушнымі выкладам. Амэрыканскі дзяржаўны сакратар Келёг на днях даводзіў, што гэтым талентам ён улада ў выстарчальны ступені. Якраз на момант ажыўленых ваенных падзей на абшары Нікарагуа, падзей, якія суправаджаюцца жорсткімі схваткамі паміж амэрыканскімі маракмі і войскамі нікарагуанскага генэрала Сандэйна, Келёг пад прысягаю паказаў, што паміж Злучанымі Штатамі і Нікарагуа вусім няма ніякай вайны і што паміж абодвума краямі існуюць „самыя прыяцельскія адносіны“.

Паглядзімо, якую сапраўдную дапу мае прысяга дзяржаўнага сакратара ПАЗИП. Некалькі месяцаў таму назад усеамэрыканская ліга барацьбы з імперыялізмам выпусціла асобныя маркі для наклеяў на канверты з надпісам: „Пратэстуе супроць панаваньня маракі ў Нікарагуа“. Аднак, амэрыканскае паштовае ведаства заявіла, што яно ня будзе прымаць карэспандэнцыі з гэтымі маркамі, бо яны былі перапушчаны „законам аб прыяцельскасьці“. Закон, які існуе пад гэтым імем, забараняе перасылку па пошце ўсялякіх матар'ялаў, якія маюць „бессаромны, няпрыстойны, грубы і пашквільны“ характар. Здавалася-б, што ўсе гэтыя характарыстыкі маюць мала адносінаў да антыімперыялістычнай агітацыі лігі. Тым ня менш, паштовае ведаства знайшло магчымым сьцьвярджаць, што маркі лігі абуляюцца „грубымі і пашквільнымі“. Карацей кажучы, карэспандэнцыя з маркамі лігі пошта ня прымае і не дастаўляе іх.

6.000, а рэштку рэвалюцыйнае сьцяжы сьцяжы сьцяжы на Касасуэлі рударэаўніцтве.

Далей, пахвудным Вашніг, Калгану, Сокадаў, Матэу, Брацішоўскі, Балашынаў, Будым, Сумчэўскі і Дэтэр — усе яны падьвяржаюць, што Кузьма быў членам контр-рэвалюцыйнай арганізацыі, праводзіў шкідлівую работу і атрымліваў за гэта грошы.

На запытаньне, ці ведаў Кузьма Дваржаччына, ён таксама адказаў адмоўна. Як ня дзіва, але буйны інжынер-гарык ня чуў імя Дваржаччына, аднаго з вядомых вугляпрамысловцаў поўдня Расіі.

Кузьма гаворыць, што бачыў прозьвішча Дваржаччына ва ўсіх аб'ектах, якія ў 1918—19 г. г. прысягаў на руху Вугласавіці Антрацытама.

Гэта ўсё, што яму вядома аб Дваржаччыне. Вылікаепа пахвудны Будым. — Ці не перадаваў вы Кузьме ліст ад Дваржаччына? — пытае яго тав. Рагіскі.

— Так, адказаў Будым. Гэта было, здаецца ў 1923 годзе. Сумчэўскі падьвяржае паказаньні Будыма. Ліст для Кузьмы быў ім перададзены Будыма, а апошні перадаў Кузьме.

Весткі для заграшчыцы

Дзяржаўны абвінавачыца пераходзіць да другога пытаньня — для каго выбіраў Кузьма весткі перад сваім ад'юзам у камандзіроўку за грашыні і што гэта былі за весткі? Куды ён ехаў і ці не выбіраўся ён па дарозе везьдзю ў Польшчу?

Кузьма адказаў, што ён выбіраўся ехаць у Амэрыку ў складзе камісіі прафэсароў і інжынераў. У Польшчу вьзджаць ён ня думаў.

Антыімперыялістычная ліга да гэтага самадурства паштовага ведаства не аднеслася пасыма Яна на дала ў суд, які запрапанавалі міністэрству пошты ўрунтаваць законнасьць свайго распараджэньня. Вось тат акраў на дапамогу пошце і прышоў Келёг. На ініцыятыве міністэрства пошты Келёг даў псьмовае паказаньне пад прысягаю, дзе сьцьвярджае літаральна наступнае:

„У сучасны момант існуе ўрад, які прызнаны Злучанымі Штатамі і функцыянуе, як ўрад гэтага краю. У Нікарагуа не адьвавацца нічога такога, што можна было-б назваць „уладай маракі“. Маракі прыбылі ў Нікарагуа на запрашэньні прэзыдэнта Дыяца, каб дапамагчы ўраду Нікарагуа аднавіць і захаваль парадку, і каб у бягучым годзе ў Нікарагуа маглі адбыцца свабодныя выбары пад амэрыканскім наглядам. Злучаным Штатам не знаходзяцца ў стане вайны з Нікарагуа і паміж урадам Злучаных Штатаў і Нікарагуа існуюць самыя прыяцельскія адносіны. Аперанці маракі абмяжоўваюцца параўнаўча невялікай часткай усёго тэрыторыі Нікарагуа, адзінай часткай, дзе існуе бандытызм і беспарадак.“

На падставе гэтага паказаньня пад прысягаю Келёг паштовае ве-

МАСКВА, 7. Польскі пасланьнік у Маскве п. Нотэп перадаў т. Чырвоны ноту, у якой гаворыцца:

„Падьвяржаючы атрыманьне вашае ноты ад 7 мая ў справе замахау на гандлёвага прадстаўніка Літарава, а таксама ў зьвязку з патаю Багамолава ад 5 мая ў гэтаў жа справе, польскі ўрад яшчэ раз выказвае жал з патаю прыбрага замахау на т. Літарава. Польскі ўрад 14 жніўня 1927 году выдаў паведамленьне, дзе рашуча напярэдзіў асоб, якія карыстаюцца правам прытулку на тэрыторыі Польшчы, што яны павінны „прытрымацца абавязковых у Польшчы умоў пражываньня“. Парушэньне гэтага выліка ненажаданна для іх пасьледкі.“

У зьвязку з апошнімі падзеямі з Польшчы выдалены некалькі багагвардэйцаў. Дьвяржэньне Вашае ноты, нібы высланыя вярнуліся назад у Польшчу, не адпавядае сапраўднасьці. Ніводзін з высланых не знаходзіцца на польскай тэрыторыі. Таксама папрок у спачувальні Беларуска-літванскаму друку і тэрыстычнай чыніскай супроць прадстаўнікоў СССР зьяўляецца няправільным, бо польскі ўрад неаднокраць ужываў канфіскацыю газэты, якія зьяўжывалі воляю слова.

У зьвязку з апошнімі падзеямі з Польшчы выдалены некалькі багагвардэйцаў. Дьвяржэньне Вашае ноты, нібы высланыя вярнуліся назад у Польшчу, не адпавядае сапраўднасьці. Ніводзін з высланых не знаходзіцца на польскай тэрыторыі. Таксама папрок у спачувальні Беларуска-літванскаму друку і тэрыстычнай чыніскай супроць прадстаўнікоў СССР зьяўляецца няправільным, бо польскі ўрад неаднокраць ужываў канфіскацыю газэты, якія зьяўжывалі воляю слова.

З свайго боку польскі ўрад вымушае пратэставаць супроць тону сталічнае і правіцыяльнае савецкае прэсы, нават афіцыйнай, за якую ўрад СССР нясе адказнасьць і якая не змагла ўтрымаць неабходнае ўмеранасьці.

Польскі ўрад, — гаворыцца далей у ноце, — зараў-жа пасля замахаў ужо крокі для прыцягненьня вінаватых да адказнасьці, і каб зрабіць немагчымым паўтарэньне падобных актаў. Гэтыя крокі будуць праводзіцца і ў далейшым. Ужытыя мерапрыемствы знайшлі сваё выдзьленьне ў спыненні дзейнасьці савецкай расійскае моладзі і радзе арыштаў, адносна якіх вьздэцца судовае сьледзтва.“

Канфэрэнцыя рабкору „Ротэ Фанз“

БЭРЛІН, 5. На днях у Бэрліне адбылася канфэрэнцыя рабкораў „Ротэ Фанз“. Камуністычны рабкорскі рух значна вырас. На канфэрэнцыі было прадстаўлена 80 рабкораў ад буйных прадпрыемстваў і да 50 — ад сярэдніх і дробных. З буйных прадпрыемстваў былі прадстаўлены: усеагульная кампанія электрычнасьці, Сіманс Лева, Ульштэйн, Вэргман, Шток і інш., а таксама друкарня „Фэрвэртс“.

З агалошанай на канфэрэнцыі справаздачнасьці вьдэць, што да 1-го чэрвеня „Ротэ Фанз“ мела 127 рабкораў ад 110 прадпрыемстваў.

Да справы Макса Гэльца

БЭРЛІН, 6. Фрые, які, як вядома, прызнаўся да забойства памощчыка Гэса, ва якое Макс Гэльц сьдзіў у турме ўжо 8 год, вьвярнуўся да прускага міністра юстыцыі з лістом. У ім Фрые, між іншым, вьдзьмае:

„Я неаднакралі судзіўся ва значна меншы алачынствы і нават за алачынствы, якія я ніколі не зрабіў. Між тым, ва забойства Гэса, якое я зрабіў, мяне нават ня хочучь прыцягнуць да адказнасьці. Пракурор, які заўсёды стараўся абвінавачваць мяне нават бешпадстаўна, пачэкана зьяўляецца для мяне клапатлівым прыяцелем. Я зноў вьдзьмаю, што памешчык Гэс сабіты мною з отраламі і сьцьвярджаю, што Гэльц мучыцца ў турме бядавінна.“

Заканчэньне пятага польска-савецкага чыгуначнага зьезду

У Кракаве скончыўся пяты чыгуначны савецка-польскі зьезд. Апрацаваны і праект умоваў аб карыстаньні вагонымі заходня-эўрапейскага тыпу і спэцыяльнымі правіламі аб вьвазе з СССР рыбы і зародкіны.

Перад забастойкаю ў Лодзі

Рабочыя Лодзінскія ткацкае фабрык трыбуць 15 проц прыбыўкі. Фабрыканыя заводзкія толькі не в'яраюць Аб'яднанаму пасьдэжэньню „прадстаўніцтва рабочых і фабрыкантаў не дайшло да згоды. Таксама аб'явілі забастойкі.“

да тэрыторыяльнага суэранітэту М-таў“.

СТАН АБЛОГІ ў МУКДЭНЕ

ХАРБІН, 6. Пасля ўзрыву палітэу Чжан Цэо-ліна, у кітайскай частці Мукдэну абвешчаны стан аблогі. Сом'і японскія рэзідэнты вышляюць у пэсьлак Паўднёва-Манчжурскай чыгуны.

Паводле слоў друку, адносіны паміж кітайцамі і японцамі ў Мукдэне папужывалі.

Дьвяржаўны дэпартамент Амэрыкі абу-бываваў ноту палітыскага ўраду, якая прапанавае вьвесьці войскі Злучаных Штатаў у Цылян-цэюла. Дьвяржаўны дэпартамент вьдэць, што войскі вьвэдзены ня будуць.

У ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ

АПРАЎДАНЫЯ ГРАМАДЎЦЫ ПАКІДАЮЦЬ ПОЛЬШЧУ

„Слово“ (2-VI) паведамляе, што частна апраўданых па суду грамадаўцаў хоча выслаць з Польшчы ў Чэхію і ў Менск.

Збор на беларускія школы

Беларускі інстытут насадаркі і культуры зьявіўся да ўлады з праблемаю аб дазале наладзіць у Гіліні 22-га чэрвеня збор агуар на беларускія школы.

Патрабуюць павялічэньня заробку

Віленскія шафэры нажартікі патрабавалі павялічэньня свае зарплатны да ўзроўню зарплат шафэраў у аўтабусаў.

Канфіскацыя „Беларускае Крыніцы“

Віленскае староства канфіскавала „Беларускую Крыніцу“ за 3-а чэрвеня. Прычына канфіскацыі — уступілі артыкул над назваў: „Пасьля прысуду над Грамадой“.

Барбарства амэрыканскае паліцыі

НЬЮ-ЁРК, 4. Паліцыя штату Вісконсі (ПАЗИП) надыгна зрабіла выпрабаваньне панага сьцьвятачынага гау на аьыволеных рабочых у Канашы.

11 вьзьяволеных — усё бастуючыя рабочыя, арыштаваныя „за зьяваўгу“ штрэйбракэраў былі заперты ў асобную камэру і падвергнуты дзельнаму гаву. Гаву вьзьяўкаў у вьзьяволеных мошаве пачыноне сьдэ і „пачынуць боль у вачох і дьзьяволеных шляхач.“

Паліцыя аблясціла эспэрымент „Бліскуча ўдэшмыска“. На другі дзень „усе рабочыя, над якімі быў зраблен „сакэ-карэспандэнт“, былі вьзьяволены растававаю суду, які прызаваў іх арышт каронавым.“

Грава-савецкі гандаль пад пагрозай

АТЭНЫ, 7. Атэнскае тэлеграфнае аьвештва паведамляе: „Дакладчык камісіі па вьзьяволеных справах унёс у вьдэ-дату дэпутатаў п'явалопу аьвалюацы гандлёвую згоду між Грэцыяй і СССР, яе павьзгодую для Грэцыі“.

П а С С С Р

На ўсесаюзным зьездзе калгасаў

Аб чым гаварылі дэлегаты Беларусі

(Ад нашага маскоўскага карэспандэнта)

Закончыў свае работы ўсесаюзны зьезд калгасаў, які прыцягнуў да сябе ўвагу ўсёй савецкай грамадакасаці. БССР была прадстаўлена на зьездзе 27 дэлегатамі, сярод якіх былі тры жанчыны. Падона беларускіх дэлегатаў была камандыравана непасрэдна ад калгасаў.

Аб чым гаварылі на зьездзе дэлегаты Беларусі?

Тав. Залескі (сельгасарцель «Вальдавік», Менскае акругі) спыніўся на неабходнасці замацавання тэхнікі і культуры калгасаў. Для гэтага трэба падрыхтаваць людзей, якія маглі б праводзіць кіруючую работу ў калгасах.

У нас не хапае аграномаў-актывістаў. Старыя аграномы лічаць сваім дасягненнем, калі ўраджаюць у дасягненні павялічваюцца на 5 пудоў. Аграномы новых выпускаў у шмат якіх выпадках не падрыхтаваны для работы на арганізаваных калектывных гаспадарках. Апрача таго, яны не праўляюць іхнімі справамі ў калгасах, а лічаць за лепшае атрымаць службу ў органах кіравання.

Тав. Ізэ (ад Азёгу Беларусі) звярнуў увагу на балючае пытанне: як выдзяляць зямлю для членаў, што выходзяць з калгасаў, арганізаваных на надзеленых землях. Гэта пытанне трэба ўрэгуляваць. Крэдытаваць трэба ў першую чаргу аграмаджаных галіны гаспадаркі: што-ж датычыць галіны гаспадаркі, арганізаваных на індывідуальных пачатках, дык іх трэба крэдытаваць на агульных падставах, як крэдытуюць адзінікі. Новаўступачыя ў калгасы члены, калі яны на моцці унесці доўг, аднаведнай папаленням, зробленым старымі членамі, павінны гэту доўг выдаткаваць у пэўны тэрмін.

Тав. Негорная (сельска-гаспадарчая арцель, Бабруйскае акругі) гаварыла аб бытавых пытаннях, аб абароне інтарэсаў жанчын у калгасах; неабходна вырашаць аплата жанчын з аплатаю працы мужчын. Трэба ўважліва культурнае жыццё калгасаў на большую вышыню.

Большая частка калектывістаў—гэта былі партызаны, заставіў на зьездзе тав. Балабуцін (камуна «Труд», Мазырскае акругі), калі яны не спраўляюцца яшчэ аднаведным чынам з кіруючай работай у калгасах, дык гэта тлумачыцца невыстарчальнасцю іх агульнай падрыхтоўкі. На ўзмацненне гэтай падрыхтоўкі трэба звярнуць больш увагі.

Тав. Рэзыніаў (сельска-гаспадарчая арцель «Орты», Полацкае акругі) спыніўся на пытаннях жывёлагадоўлі; трэба даваць калгасам пэўную жывёлу, узмацніць галавальнікі племяннога маладняка. Для правільнай пастаноўкі справы ў калгасах неабходна пашырыць аграмацісную дапамогу.

Зьезд выбраў ўсесаюзны Савет Калгасаў, у склад якога ад Беларусі ўвайшлі г. т. Подзін, Аксочыц, Кавальчук. У прэзідыум ўсесаюзнага Савету ўведзены прадстаўнікі ўсіх саюзных рэспублік; ад БССР—тав. Подзін.

Для Беларусі, — сказаў нашаму карэспандэнту г. Подзін, — ўсесаюзны зьезд мае тым большае значэнне, што ён даў агульны кіруючы дырэктывы, з якіх мы будзем выходзіць, прапрацоўваючы меры прымешны практычнага характару на будучых беларускіх зьездах.

Акруговыя зьезды калгасаў наменаны ў Беларусі ў канцы чэрвеня, а рэспубліканскі беларускі зьезд—у сярэдзіне верасня.

С. ШУМСКІ.

Партыйнае будаўніцтва

Аб партвучобе летам

Наша партарганізацыя зімовую навучальную працу ўжо закончыла. Адбыліся выпускі школ, гурткоў з «сучаснымі» пасяджэннямі і без іх. Бязумоўна, год партвучобы не прапаў, ён даў даволі значныя вынікі, дапамог палітычнаму развіццю партарганізацыі. Наступіўшы летні час неак спыніў традыцыйную актуальнасць пытаньня партвучобы, выходзячы з таго, што вучыцца трэба толькі зімою. Аднак, бягучыя задачы будаўніцтва сацыялізму прад'яўляюць асабліва запатрабаваны да нашай партыі і асабліва да яе кіруючага складу. Праўда, такія ж зімовыя вучобы паказваюць, што партактыў сваім выхаваннем займаўся вельмі слаба. Прычому гэтага трэба шукаць, як гэта на дзіўна, у залішняй самаўпэўненасці таварышоў у сваёй палітпідрыхтоўцы, у спасыланні на недахоп часу, перагружанасць і г. д. Такое апраўданне ні на чым ня ўгрунтавана і сапраўднай прычынай зьяўляецца тое, што актывісты не звяртаюць ўсвядамляючы важнасць партвучобы і ня ўмеюць выкарыстоўваць вольны час. З гэтага прычыны ў бягучы летні час трэба парт'ячэйкам наладзіць выхавальную працу з партактывам на ўсіх звышніх партаўтах. Райкомы, АПА-габінецы гэтай справай павінны надаць баявое значэнне. Разгортванне самаадукацыі, шырока пастаўленае кансультацыйнае абслугоўванне, падбор і рэкамэндацыя літаратуры, рознастайнае прымяненне рознага роду і метадаў, угрунтаваных, галоўным чынам, на самадзейнасці, дапамогу партактыву палюіць свай палітычны багаж. Задачай апрогаў зьяўляецца арганізацыя гэтай справы.

Акрамя гэтай асноўнай працы апрогам парт'ячэек трэба выкарыстаць летні час для сталеа падрыхтоўкі да новага навучальнага году. Нашы школы надалі многа губляюць у сваёй эфектыўнасці з тае прычыны, што падбор і камплектаванне адбываюцца «скоропалітэльна», без улічэння здольнасцяў і ведаў таго або іншага таварыша. І таму летні час трэба выкарыстаць для ўсебаковага вывучэння палітычнага развіцця партыйнага складу чэчэк. Праз сістэматычна правядзены гутаркі, знаёмствы з праграмамі школ, падручнікамі апергі здольна вывясіць якасны (на палітпідрыхтаванасці) склад ячэйкі і загады падрыхтоўцы кадрў слухачоў партшкол. А гэта, бязумоўна, адаб'ецца на працы і паспяхова сці школы.

Мала таго, набліжаецца час, калі ўступіўшы па кастрычніковым зыклку ў партыю рабочыя будуць

пераводзіцца ў члены партыі, і справе іх палітычнай падрыхтаванасці ячэйкі павінны ўдзяліць максымум увагі. Усе гэтыя таварышы зімою вучыліся ў адпаведных школах, дзе набылі элементарныя веды. Аднак, гэтага мала, Далейшая кваліфікацыя неабходна, і справа ячэек, АПА-габінецаў наладзіць пер-жа сістэматычную як групавую, так і індывідуальную кансультацыю па асноўных пытаннях праграмы і статуту партыі. Ня менш важнай задачай перад ячэйкамі зьяўляецца таксама праверка, наколькі правільна і цвёрда ўсвядомілі малодшы партыйца асноўныя лініі нашай палітыкі. І ў гэтым пытанні перад ячэйкамі паўстаюць шырокія перспектывы сваяасаблівага разгортвання партвухавальнай працы.

Да гэтага партыі нашымі партарганізацыям амаль зусім не звярталася ўвага на працу з адпункікамі. Лічылася, што пашоўшым ў адпункіка таварыш выпадзе з саставу партасябегі і ўплыву ячэйкі. Між тым і гэты момант трэба ўлічыць у нашай летняй працы. Шмат таварышоў едучы на вёску. Трэба, каб ячэйкі загады давалі пэўныя заданні, забяспечвалі літаратурай як д. самаадукацыі партыйцаў, так і для працы сярод сялян.

Некалькі ў іншых умовах знаходзяцца нашыя вясковыя парт'ячэйкі.

Ф. Г.

Працы няма, а грызні хоць адбаўляй

(Рагачэўскі раён, Бабруйшчына)

27-28 мая адбыўся сход Азяранскай ячэйкі КП(б)В, на якім была заслухана справаздача і праведзены перавыбары бюро.

Праца ячэйкі на апошніх паўгоддзях прайшла пад зьвязаным «свага гаспадарчым пытаннем», і ня дзіва, што такая праца, як групы беднаты, была заслонена самаабкладаннем, рэалізацыяй павылі і інш.

За справаздачны перыяд адбыліся перавыбары КСУ і кааператыі. Большасць кандыдатур, высунутых ячэйкай, прайшлі. Апошняю кампанія, веснавую сяўбу прайшлі правесці самацёкам, сялянства засталася без насення з прычыны нядабайнасці часткова КСУ і Ціхініцкай крэдытнай сельска-гаспадарчай кааперацыі, якая толькі кааперавала 38 гаспадарак, а на-

сеньня дала 10 пудоў. У гэтым валекавізацыі нічога ня зроблена, бо ўсе вёскі сельсавету не землярпарадкаваны. Імкненне да арганізацыі малапрацаўнага таварыства было, але няма аграма-спецыялістага, які б падтрымаў пачыні сцяна вёскі Канаўліца...

З спрэчка, у якіх прыняло ўдзел каля 90 проц. прысутных, выявіліся недахопы: недагаворанасць паасобных членаў, цікаванне аднаго другім, безадказнасць за свае выступленні на беспартыйных сходках, п'янства, грубасць і дыктатарства ў адносінах сялянства.

Сход прайшоў пад знакам дэлавое леныскае самакрытыкі, што дало магчымасць падлічыць недахопы і вызначыць шляхі працы на далейшы час новаабрабаму бюро. Я. Крушына.

Камісія сябе не апраўдала

(Менская яч. КП(б)В шпалернай ф-кі Імя Валодарскага)

За тыдзень да перавыбараў была

Вылучэнцы беспрытульнымі

(Магілёў, ячэйка заводу «Адраджэнне»)

Не апошнім партыйным сходам

Працавалі недарма

(Зав. «Чырвоны Кастрычнік», Аршанскай акругі)

Падзелавому, актыўна крытыкуючы свае недахопы, перавыбарчы партсход падвёў вынікі 7-месячнай працы ячэйкі. Ячэйка вырасла з 47 партыйцаў да 74, што складае

Па Савецкай Беларусі

Галавацтва на фанэрным заводзе

Вінаваты: адміністрацыя, заўком і ячэйка

(Ад нашага віцебскага карэспандэнта)

Два дні цягнуўся ў ўдзелам членаў партыйцаў і камсамольцаў, які ў выстарчальнай ступені высвятліў шматлікія нядабайнасці, агіднасці, якія адбываліся на фанэрным заводзе і ў якіх аднолькава вінаваты ўвесь «трыкутнік» заводу: адміністрацыя, заўком і партыйная ячэйка.

Безгаспадарнасць і галавацтва на заводзе пачаліся разам з адкрыццём самага заводу. Пабудова самага заводу рабілася наспех, без усялякага плану. Дзякуючы такой хуткасці была выпушчана з вёду «дробязь», як паравое ацяпленне. Цэлюю зіму рабочыя мерзлі, работа ішла вельмі дрэнна, прадукцыйнасць працы зніжалася. Толькі вясной прыступілі да правядзення паравога ацяплення.

Потым узнікла за абсталяванне лесатаскі. На гэта было адпущана па каштарысе 20-25 тыс. рублёў, а лесатаска ўжо каштавала заводу 55 тысяч руб. і яшчэ далёка ня скончана. Басейн заводу павінен быў быць пабудаван у працягу месяца, а будоўца ён цэлы год, пры чым будоўца так, што і яго, мусіць, прыздоцца перарабляць.

Такая-ж самая гісторыя была з устаноўкай трансмісіі і вентыляцыі. Балі пабудова цэлу была зусім скончана, то прайшло распараджэнне з тэрсту: трансмісіі ставіць пад падлогай». Такім чынам усю работу прыйшло паўтарыць спачатку і ўзмацаць падлогу.

Гаспадарыла на заводзе група майстроў і механік, а ў канторы—вядомы «спец па жаночай частцы» — галоўбух Сяргееў, зараз арыштаваны. Грубыя адносіны да рабочых, пакрыжаванні, мадаршчына, частае пераняданне рабочых з месца на месца, аблічыванне рабочых, цягавіна пры выдачы давадз і г. д.—ўсё гэта было выдатным зьявішчам на заводзе і выклікала масавы

сход. Што датычыць бюро ячэйкі, то яно зусім адарвалася ад нас, адсутнічалі таварыскія адносіны да малодшых партыйцаў, панаваў эгоізм. Рабочыя партыйцаў выклікалі за кожную зметку ў бюро. Давялі іх да таго, што яны намераны былі адмовіцца ад рабцоўскай работы і яны выступалі на сходках.

Склад бюро ячэйкі абноўлен сараз на 100 проц, заўком распус-

выхад рабочых з прадпрыемства.

Асабліва даставалася ад Сяргеева рабочым. Дрэнна прыходзілася рабочым, якія не адказвалі Сяргееву ўзаемнасцю: іх звальнялі з працы. Так, была звольнена работніца Гарачова, канторшчыца Рагачынская і інш.

А дзе былі заўком, ячэйка?

Старшыня заўкому Антанайціц, досыць сваячасова атрымліваўшы пэнсію, далёка ня так уважліва адносіўся да «рэшты» сваіх абавязкаў. Вытворчыя нарады амаль ня склікаліся. Аховы працы на заводзе не існавала. Нават вады для піцця ня было; ватое граві, холаду ў цэхах, ад якіх рабочыя хварэлі—было даволі. Такімі «дробязямі» заўкому ня было калі займацца, у яго былі справы больш важныя: калі рабцоў заводу Дварсон і Тум забілі ў мясцовай газеце трывогу набоіт «парадкаў» на заводзе, то старшыня заўкому Антанайціц вакінуўся на іх.

Бузацёры, галавацтва, ды як вы асьмеліліся!

Характэрна адзначыць, што Антанайціца цалком падтрымаў і старшыня саюзу дрэваапрацоўчыкаў Марцінкевіч, які неогут на заводзе быў у працягу году 3-4 разы і то толькі тады, калі прыяжджалі «рэвізоры» з ЦК саюзу. На сходзе партыйцаў - камсамольцаў Марцінкевіч таксама выступіў у абарону адміністрацыі і супроць рабцоў, але быў асьвістан усім сходам.

Што датычыць бюро ячэйкі, то яно зусім адарвалася ад нас, адсутнічалі таварыскія адносіны да малодшых партыйцаў, панаваў эгоізм. Рабочыя партыйцаў выклікалі за кожную зметку ў бюро. Давялі іх да таго, што яны намераны былі адмовіцца ад рабцоўскай работы і яны выступалі на сходках.

Склад бюро ячэйкі абноўлен сараз на 100 проц, заўком распус-

Ліквідацыя п'янага гнязда ў Расьне

Прасьледваньні селькора.—Абурачыя паводзіны начальніка міліцыі і яго таварышоў

(Ад нашага аршанскага карэспандэнта)

На так даўно мы ўжо паведамлялі

дзень і будучы сам інвалідам, пры-

КІЕЎ, 6. Выбірай апапіялі лёта- рэй Асоцыяцыю пералет Масква— Бэрлін прышоў на білет былога вяс- прытульчана, зараз рабочага заводу "Гірономі Кум" у Кіеве—Маразоў- скага. Тае. Маразоўскі ў суткім часе абдузе наветранае падарожжа на маршрут Масква—Бэрлін і назад.

6,5 млн. руб.—на палляп шэньне быту рабочых

ХАРКАЎ, 6. Данапаль адпусціў 6 з паловай млн. руб. на будаўніцтва хваतर і на палліцыйны быту рабо- чых.

Аманула-хан у Баку

БАКУ, 5. У аўторак рэвіцая ў Баку прыбыў сіранскі падшыа Аманула-хан з усю сваёю сям'яю. На вазкае падшыага сестры і старшыні ЦВБ АССР т. Аман-Олы і старшыня Саўнархозу Мусабакі. З вазкае падшыага накіраваўся ў Саўнархоз, дзе меў доўгую гуторку з членамі ўраду. Потым падшыага але- дзеў нафтавыя промыслы і падрабязна знаёміўся з усімі працэсамі здабычы нафты.

А 2 іды. дна ў тонар падшыага ад- быўся прыём на якім прысутнічалі члены закаркаскага і азербайджан- скага ўрадаў. А 5 іды. ўвечары пад- шыага выехаў у Ісфагав.

ДА ПЛЕНУМУ ЦСПСВ

8-га чэрвеня пачынае працу 4-ты пленум ЦСПСВ, які абгаворыць на- ступныя пытанні: 1) вынікі ўсе- беларускага з'езду інж.-тэхн. ра- ботнікаў і перспектывы далейшай працы; 2) становішча бірж працы і абслугоўвальне беспрацоўных і 3) арганізацыйныя пытанні.

Некалькі тыдні таму назад прайшоў ўсебеларускі з'езд інж.- тэхн. работнікаў. На зьездзе цэлы рад работнікаў ІТС наказваў на недастатковае кіраўніцтва сьведчы- мі з боку савезных органаў. Пле- нуму треба будзе гэта абмеркаваць.

Траба стварыць такія ўмовы, каб інж.-тэхн. работнікі прымаці ўдзел на толькі пры абгаварэнні гэтых пытаньняў на вытворчых на- радах, але і непасрэдна абгаворва- лі ў сябе на інжынерна-тэхнічнай секцыі. Таксама мае вельмі важнае значэньне ўдзяньне ІТР у куль- турна-масавае работу (запрашэнь- не на пасяджэньні прэзыдыуму, вы- дзяленьне ў камісіі, даручэньне асобных пытаньняў для прапрацоў- кі, выдзяленьне кіраўнікоў гурткаў і г. д.).

Усё гэта магчыма зрабіць толь- кі ў тым выпадку, калі будзе пры- цягнута ўвага савезных органаў да кіраўніцтва і ўдзяньня інж.-тэх. работнікаў у працу прафсаюзаў.

Паставілі сьмачыратылі павінны зьвісьці таксама працэс у рабоце ІТС крытычныя адносіны да капітальнага будаўніцтва, абга- варэньне прац. фін. іліянаў і г. д. Не бавіцца рабочае крытыкі. Наад- варот треба ўі садейнічаць. ІТС павінны самым рашучым чынам асуджаць тых таварышоў, якія будуць працэс іліянаў рабочай са- макрытыцы. Вынікі з'езду гаво-

у Ленінградзе, адку і проста ма- яжджае у Архангельск. Усё матар- яльная і тэхнічная частка экспеди- цыі, якая адпраўлена з Масквы ў Ленінград, будзе пагружана 9-га чэр- веня на ледакол «Малыгін», які вый- дзе ў Мора 10 чэрвеня. У экспедыцыі на ледаколе «Малыгін» барудь удзел прадстаўнікі раду газет.

АРХАНГЕЛЬСК. Ледакол «Малы- гін» рыхтуецца да выхаду на пошкі «Італіі». 9-га чэрвеня чакаецца пры- езд в Ленінграду начальніка экспе- дыцыі прафэсара Віаз. Зараз-жа пасья гэтага «Малыгін» в запасавам «Юнкерсам» на борце выйдзе на Но- вуя Зямлю.

АБ УСІМ

— Старшійё палаты дэпутатаў у Францыі абраны сацыялісты Фернан Буісон (старшыня палаты дэпута- таў ранейшага складу 1926 г.).

— 4 амерыканскія лётнікі, якія вы- ляцелі на самалёце з Тананулі (Сан- двічаеа выспы ў Ціхім акіяне) шы- сьліва сьпусьціліся на выспе Сува (выспа Хіджы, паблізу Аўстраліі). Яны праляцелі 3.100 міль над вадзо ўстанавіўшы такім чынам новы рэ- корд транс-акіянскага лёту.

Недарма выступішы ў спрэчках назваў камісю адмоўнай, бо дна ў асноўным нічога істотнага не дала. За справаздачны перыят ічэйка вырасла на 8 чалавек. Рабочыя да- біліся зьніжэньня сабекошту пра- дукцыі на 7 проц. Пуск 2-а зьме- ны падняў прадукцыйнасьць праці і зарплата. 3 42 партыйцаў вы- казалася 16 чалавек. Выступаўшы адкавалі, што ічэйка хварала калатэй. Ёсьць праўдзельныя ан- тысамітывы. Дрэна абстаіць з ма- савай работай. Слабасьць наста- ноўкі аветрэлійнай прапаганды, якая выразілася ў пывыхадзе на работу ў дзень вылікаю 25 ча- лавек рабочых, у тым ліку і пар- тыйцаў; беларусізацыя не правод- іцца ў жыцьдзі: быў гургоз і рас- паўся. Непрацаздольнасьць членаў бюро і г. д. М.

Фармальна многа — фактычна мала

(Ячэйка КП(б)Б ст. Негарэ- лае, МББ чыгункі) З кастрычніка падана 15 асаў аб прыёме ў партыю. З іх 11 чалавек ра- бочых прынята. Ячэйка абсуджае 180 штатных рабочых і служачых і ў будаўнічым сэзон да 700 сэзонных рабо- чых. За гэты перыят ічэйка правярыла работу гаспадарчых, прафэсавых, на- апаратных і грамадзкіх арганізацый в пункту погляду разей дзельх дырэк- таў па рэжыме эканоміі, рацыяналіза- цыі і іш. Палітучоба ў ячэйці праця- кае нармальна. Усёго было абхоплена 95 проц. ічэйкі. За гэты перыят праве- ран кандыдацкі склад і 7 чалавек пера- вядзены ў члены партыі, з ішым да 2 месяцам тэрміна для падрыхтоўкі. Выступаючы ў спрэчках таварышы адкавалі, што кааперацыя дрэна абслю- жоўвае найчынькаў. Праўдзельна СТ не забясьпечвае магальныя неабходнымі та- варамі, што выклікае незадовольнае найчынькаў і тэрмінае паступаьне павё. Беларусізацыя праводзілася дрэна. Работа ічэйкі вядзецца на расій- ской мове. На оходах ічэйкі ніхто не гаворыць на беларуоку. К. Зантовіч.

Аб некаторых ненармальнасьцях у нашых загатоўках

Прайшоў май месяц—адзін з ра- шаючых месяцаў у нашай загатоў- чай рабоце. Але вынікі ня зусім здавальняючыя, работа праводзіла- ся з «халадом», наглядзілася ненар- мальнасьці і прабель. Яшчэ ў многіх нашых гаспадар- нікаў сьвежы ў памяці розныя вы- мовы, папярэджаньні, якія сьмаліся ў вэлізнай колькасьці з... Наркам- гандлю. Яшчэ многія не ліквідавалі «спраў» з РСІ і пракуратурай за парушэньне сьндэкаваных дэн. І, ня глядзячы на гэта, зноў на рынку пераплата. Толькі яшчэ пасьпелі зьвязіцца на рынках розныя віды экспартнага скур-сырцу (лёгія апой- кі, аўчынікі і іш.), як у цэлым рад- зе мясцовасьцяй зноў наглядзіоца пераплата.

Адзін загатоўчы орган ніве на другога. Дзяржгандаль скардзіцца Наркамгандлю, што Белсельсаюз купляе жарабковыя скуру вышэй вызначаных дэн, а Белкапсаюз модна абурасца на Дзярж- гандаль, што яго агенты дээржани- зуюць рынак. І зноў прыходзіцца Наркамгандлю рабіць вымовы, ста- віль на від і г. д.

Вельмі працэска ў маі загатоўка экспартнага скурсырцу.

Зусім незадавальняючыя справы з загатоўкаю канопляў. Дээржган- даль абавязваўся забясьпечыць мяс- цовы працкалектыў вярэвочнікаў ка- ноплямі, а іх няма, і фабрыка прац- калентыву часова сьмнілася з пры- чыны адсутнасьці сырцу. Ня было ўжыта неабходных мер да забясь- пачэньня каноплямі.

Бюро ічэйкі ў выстарчальнай ступені займалася вытворчым пы- таньнем. З вылучэньнем рабочага загадчыкам заводу, кіраўніцтва і агульны парадак заводу зноўна па- лепшыліся, але-ж ёсьць яшчэ шмат ненармальнасьцяў. Напрыклад, бы- лі выпадкі перапынкаў у працы в прычыны несваячасовай выдачы па- цехах сырцу, і з прычыны неад- кладнасьці кваліфікацыі незадаво- лены былі зьдэвальчыкі. Не заў- сёды адміністратыва прыслухоўва- ецца да запатрабаваньняў рабочых. Завод даў некалькіх рабочых- вылучэньцаў ва гаспарарчыя кіру- ючыя работы. Але-ж няма з імі сувязі ў працы, і быў выпадак, калі вылучылі рабочага майстра, яго не падтрымалі, і ён зноў вяр- нуўся да варштату. «Васунулі і засунулі», кажучь. Таварышы, што выступалі ў спрэчках, зазначалі на неабходнасьць больш сур'ёзнага падыходу да падбору кандыдатур у фабзаўком і ў ішым масавыя ар- ганізацыі. Некалькі слоў аб рабоце вытворчай нарады. За апошні час яна пачала энэргічна працаваць і ёсьць практычныя дасягненьні, як зьмяньшэньне сабекошту гай- кі і ўтулікі на васьм. Паведваньне рабочым вытворчых нарад ад 40- 45 проц., але часта на гэтых на- радах прымаюцца не практычныя прапановы.

З беларусізацыяй—справа зусім дрэнна

Усё гэтыя недахопы абгаворвалі- ся вельмі актыўна. Новым сакратаром ічэйкі выбран рабочы ад варштату, бо раней- шы сакратар быў вылучэнец і не знаходзіўся на прадпрыемстве. Ян.

Аб некаторых ненармальнасьцях у нашых загатоўках

Зусім незадавальняючыя справы з загатоўкаю канопляў. Дээржган- даль абавязваўся забясьпечыць мяс- цовы працкалектыў вярэвочнікаў ка- ноплямі, а іх няма, і фабрыка прац- калентыву часова сьмнілася з пры- чыны адсутнасьці сырцу. Ня было ўжыта неабходных мер да забясь- пачэньня каноплямі.

Смарчкі... Уся надзея была на май месяц, але май прайшоў, а раз- ам з ім і... смарчкі. Белсельсаюз будоваў «ветраныя палацы», за- ключыў дагавор на смарчкі з зьме- шаным таварыствам «РАТАО».

За смарчкіма пагналіся дзельх 5 арганізацый і ні адна нічога не сабрала—за ўвесь май было сабра- на якіх-небудзь 20-25 пудоў...

Зусім адваротнае зьвявішча з за- гатоўкаю як. Тут треба сказаць унэўнена («Зьвязда» пісала ўжо аб гэтым), што наш Дээржгандаль па- ляў у вельмі нявыгоднае становіш- ча. Дээржгандаль, бачыце, ніяк ня мог прадаваць, што май месяц дасць вэлікі прымак яе, што з усіх банкоў пасьпэюцца яйкі...

у заўком і іш. арганізацыі і а- масавай праці. Бюро ічэйкі ў выстарчальнай ступені займалася вытворчым пы- таньнем. З вылучэньнем рабочага загадчыкам заводу, кіраўніцтва і агульны парадак заводу зноўна па- лепшыліся, але-ж ёсьць яшчэ шмат ненармальнасьцяў. Напрыклад, бы- лі выпадкі перапынкаў у працы в прычыны несваячасовай выдачы па- цехах сырцу, і з прычыны неад- кладнасьці кваліфікацыі незадаво- лены былі зьдэвальчыкі. Не заў- сёды адміністратыва прыслухоўва- ецца да запатрабаваньняў рабочых. Завод даў некалькіх рабочых- вылучэньцаў ва гаспарарчыя кіру- ючыя работы. Але-ж няма з імі сувязі ў працы, і быў выпадак, калі вылучылі рабочага майстра, яго не падтрымалі, і ён зноў вяр- нуўся да варштату. «Васунулі і засунулі», кажучь. Таварышы, што выступалі ў спрэчках, зазначалі на неабходнасьць больш сур'ёзнага падыходу да падбору кандыдатур у фабзаўком і ў ішым масавыя ар- ганізацыі. Некалькі слоў аб рабоце вытворчай нарады. За апошні час яна пачала энэргічна працаваць і ёсьць практычныя дасягненьні, як зьмяньшэньне сабекошту гай- кі і ўтулікі на васьм. Паведваньне рабочым вытворчых нарад ад 40- 45 проц., але часта на гэтых на- радах прымаюцца не практычныя прапановы.

Папярэдні агляд да- памог перавыбарам

Перавыбары бюро і сакратароў парт- ячэек на Барысаўскім раёне пачаліся в 13 мая 1928 году. З існуючых 13 парт'ячэек і 3-х кан- дыдацкіх груп на 26 маі перавыбары; новага складу бюро — 5, сакратароў парт'ячэек—6, кіраўнікоў кандгруп—3. У большасьці парт'ячэек да справа- здзяна - перавыбарчага сходу рабіўся агляд іх праці. Гэта абсьледваньне да- ло магчымасьць у часе справаздачы вы- лавіць усё вехахоны і хворыя месцы ічэйкі і дельх дельна напрамак у яе да- лейшай праці. Як галоўныя недахопы у праці большасьці ічэек, выніліся на- ступныя: слабы ўзроот за ліч беднякоў, багракоў і жанчын, з прычыны мала разгорнутай сьрод іх культуры-маса- вай і выхавачай праці, недастатковае ўвага кіраўніцтва гаспадарчым жыцьдём вёскі, падчас наўмелае скарыстоўваньне ішымі агентамі сялян на арганізацыі кале- ктыўных аб'яднаньняў і г. д. Але, ня глядзячы на ўсё гэта абсьледваньне, пе- равыбары паказалі, што ічэйкі ў асноў- ным абхалююць усё радныя вяскованага жыцьця, і іх праца праходзіла на па- ставе выкавалыя партдырэктыў, увяньня актыўнасьці і самакрытыкі. Н. Н.

Аб некаторых ненармальнасьцях у нашых загатоўках

Зусім незадавальняючыя справы з загатоўкаю канопляў. Дээржган- даль абавязваўся забясьпечыць мяс- цовы працкалектыў вярэвочнікаў ка- ноплямі, а іх няма, і фабрыка прац- калентыву часова сьмнілася з пры- чыны адсутнасьці сырцу. Ня было ўжыта неабходных мер да забясь- пачэньня каноплямі.

Смарчкі... Уся надзея была на май месяц, але май прайшоў, а раз- ам з ім і... смарчкі. Белсельсаюз будоваў «ветраныя палацы», за- ключыў дагавор на смарчкі з зьме- шаным таварыствам «РАТАО».

За смарчкіма пагналіся дзельх 5 арганізацый і ні адна нічога не сабрала—за ўвесь май было сабра- на якіх-небудзь 20-25 пудоў...

Зусім адваротнае зьвявішча з за- гатоўкаю як. Тут треба сказаць унэўнена («Зьвязда» пісала ўжо аб гэтым), што наш Дээржгандаль па- ляў у вельмі нявыгоднае становіш- ча. Дээржгандаль, бачыце, ніяк ня мог прадаваць, што май месяц дасць вэлікі прымак яе, што з усіх банкоў пасьпэюцца яйкі...

у заўком і іш. арганізацыі і а- масавай праці. Бюро ічэйкі ў выстарчальнай ступені займалася вытворчым пы- таньнем. З вылучэньнем рабочага загадчыкам заводу, кіраўніцтва і агульны парадак заводу зноўна па- лепшыліся, але-ж ёсьць яшчэ шмат ненармальнасьцяў. Напрыклад, бы- лі выпадкі перапынкаў у працы в прычыны несваячасовай выдачы па- цехах сырцу, і з прычыны неад- кладнасьці кваліфікацыі незадаво- лены былі зьдэвальчыкі. Не заў- сёды адміністратыва прыслухоўва- ецца да запатрабаваньняў рабочых. Завод даў некалькіх рабочых- вылучэньцаў ва гаспарарчыя кіру- ючыя работы. Але-ж няма з імі сувязі ў працы, і быў выпадак, калі вылучылі рабочага майстра, яго не падтрымалі, і ён зноў вяр- нуўся да варштату. «Васунулі і засунулі», кажучь. Таварышы, што выступалі ў спрэчках, зазначалі на неабходнасьць больш сур'ёзнага падыходу да падбору кандыдатур у фабзаўком і ў ішым масавыя ар- ганізацыі. Некалькі слоў аб рабоце вытворчай нарады. За апошні час яна пачала энэргічна працаваць і ёсьць практычныя дасягненьні, як зьмяньшэньне сабекошту гай- кі і ўтулікі на васьм. Паведваньне рабочым вытворчых нарад ад 40- 45 проц., але часта на гэтых на- радах прымаюцца не практычныя прапановы.

Папярэдні агляд да- памог перавыбарам

Перавыбары бюро і сакратароў парт- ячэек на Барысаўскім раёне пачаліся в 13 мая 1928 году. З існуючых 13 парт'ячэек і 3-х кан- дыдацкіх груп на 26 маі перавыбары; новага складу бюро — 5, сакратароў парт'ячэек—6, кіраўнікоў кандгруп—3. У большасьці парт'ячэек да справа- здзяна - перавыбарчага сходу рабіўся агляд іх праці. Гэта абсьледваньне да- ло магчымасьць у часе справаздачы вы- лавіць усё вехахоны і хворыя месцы ічэйкі і дельх дельна напрамак у яе да- лейшай праці. Як галоўныя недахопы у праці большасьці ічэек, выніліся на- ступныя: слабы ўзроот за ліч беднякоў, багракоў і жанчын, з прычыны мала разгорнутай сьрод іх культуры-маса- вай і выхавачай праці, недастатковае ўвага кіраўніцтва гаспадарчым жыцьдём вёскі, падчас наўмелае скарыстоўваньне ішымі агентамі сялян на арганізацыі кале- ктыўных аб'яднаньняў і г. д. Але, ня глядзячы на ўсё гэта абсьледваньне, пе- равыбары паказалі, што ічэйкі ў асноў- ным абхалююць усё радныя вяскованага жыцьця, і іх праца праходзіла на па- ставе выкавалыя партдырэктыў, увяньня актыўнасьці і самакрытыкі. Н. Н.

Аб некаторых ненармальнасьцях у нашых загатоўках

Зусім незадавальняючыя справы з загатоўкаю канопляў. Дээржган- даль абавязваўся забясьпечыць мяс- цовы працкалектыў вярэвочнікаў ка- ноплямі, а іх няма, і фабрыка прац- калентыву часова сьмнілася з пры- чыны адсутнасьці сырцу. Ня было ўжыта неабходных мер да забясь- пачэньня каноплямі.

Смарчкі... Уся надзея была на май месяц, але май прайшоў, а раз- ам з ім і... смарчкі. Белсельсаюз будоваў «ветраныя палацы», за- ключыў дагавор на смарчкі з зьме- шаным таварыствам «РАТАО».

За смарчкіма пагналіся дзельх 5 арганізацый і ні адна нічога не сабрала—за ўвесь май было сабра- на якіх-небудзь 20-25 пудоў...

Зусім адваротнае зьвявішча з за- гатоўкаю як. Тут треба сказаць унэўнена («Зьвязда» пісала ўжо аб гэтым), што наш Дээржгандаль па- ляў у вельмі нявыгоднае становіш- ча. Дээржгандаль, бачыце, ніяк ня мог прадаваць, што май месяц дасць вэлікі прымак яе, што з усіх банкоў пасьпэюцца яйкі...

у заўком і іш. арганізацыі і а- масавай праці. Бюро ічэйкі ў выстарчальнай ступені займалася вытворчым пы- таньнем. З вылучэньнем рабочага загадчыкам заводу, кіраўніцтва і агульны парадак заводу зноўна па- лепшыліся, але-ж ёсьць яшчэ шмат ненармальнасьцяў. Напрыклад, бы- лі выпадкі перапынкаў у працы в прычыны несваячасовай выдачы па- цехах сырцу, і з прычыны неад- кладнасьці кваліфікацыі незадаво- лены былі зьдэвальчыкі. Не заў- сёды адміністратыва прыслухоўва- ецца да запатрабаваньняў рабочых. Завод даў некалькіх рабочых- вылучэньцаў ва гаспарарчыя кіру- ючыя работы. Але-ж няма з імі сувязі ў працы, і быў выпадак, калі вылучылі рабочага майстра, яго не падтрымалі, і ён зноў вяр- нуўся да варштату. «Васунулі і засунулі», кажучь. Таварышы, што выступалі ў спрэчках, зазначалі на неабходнасьць больш сур'ёзнага падыходу да падбору кандыдатур у фабзаўком і ў ішым масавыя ар- ганізацыі. Некалькі слоў аб рабоце вытворчай нарады. За апошні час яна пачала энэргічна працаваць і ёсьць практычныя дасягненьні, як зьмяньшэньне сабекошту гай- кі і ўтулікі на васьм. Паведваньне рабочым вытворчых нарад ад 40- 45 проц., але часта на гэтых на- радах прымаюцца не практычныя прапановы.

Папярэдні агляд да- памог перавыбарам

Перавыбары бюро і сакратароў парт- ячэек на Барысаўскім раёне пачаліся в 13 мая 1928 году. З існуючых 13 парт'ячэек і 3-х кан- дыдацкіх груп на 26 маі перавыбары; новага складу бюро — 5, сакратароў парт'ячэек—6, кіраўнікоў кандгруп—3. У большасьці парт'ячэек да справа- здзяна - перавыбарчага сходу рабіўся агляд іх праці. Гэта абсьледваньне да- ло магчымасьць у часе справаздачы вы- лавіць усё вехахоны і хворыя месцы ічэйкі і дельх дельна напрамак у яе да- лейшай праці. Як галоўныя недахопы у праці большасьці ічэек, выніліся на- ступныя: слабы ўзроот за ліч беднякоў, багракоў і жанчын, з прычыны мала разгорнутай сьрод іх культуры-маса- вай і выхавачай праці, недастатковае ўвага кіраўніцтва гаспадарчым жыцьдём вёскі, падчас наўмелае скарыстоўваньне ішымі агентамі сялян на арганізацыі кале- ктыўных аб'яднаньняў і г. д. Але, ня глядзячы на ўсё гэта абсьледваньне, пе- равыбары паказалі, што ічэйкі ў асноў- ным абхалююць усё радныя вяскованага жыцьця, і іх праца праходзіла на па- ставе выкавалыя партдырэктыў, увяньня актыўнасьці і самакрытыкі. Н. Н.

Аб некаторых ненармальнасьцях у нашых загатоўках

Зусім незадавальняючыя справы з загатоўкаю канопляў. Дээржган- даль абавязваўся забясьпечыць мяс- цовы працкалектыў вярэвочнікаў ка- ноплямі, а іх няма, і фабрыка прац- калентыву часова сьмнілася з пры- чыны адсутнасьці сырцу. Ня было ўжыта неабходных мер да забясь- пачэньня каноплямі.

Смарчкі... Уся надзея была на май месяц, але май прайшоў, а раз- ам з ім і... смарчкі. Белсельсаюз будоваў «ветраныя палацы», за- ключыў дагавор на смарчкі з зьме- шаным таварыствам «РАТАО».

За смарчкіма пагналіся дзельх 5 арганізацый і ні адна нічога не сабрала—за ўвесь май было сабра- на якіх-небудзь 20-25 пудоў...

Зусім адваротнае зьвявішча з за- гатоўкаю як. Тут треба сказаць унэўнена («Зьвязда» пісала ўжо аб гэтым), што наш Дээржгандаль па- ляў у вельмі нявыгоднае становіш- ча. Дээржгандаль, бачыце, ніяк ня мог прадаваць, што май месяц дасць вэлікі прымак яе, што з усіх банкоў пасьпэюцца яйкі...

У ПРЭЗЫДЫУМЕ ЦСПСВ

(ПАСЯДЖЭНЬНЕ 6-га ЧЭРВЕНЯ)

Барацьба з няпісьменнасьцю

На апошнім пасяджэньні прэ- зыдыум ЦСПСВ заслухаў даклад т. Брыгнэвіча аб выніках абсьлед- ваньня работы па ліквідацыі ня- пісьменнасьці ў БССР. Прэзыдыум ЦСПСВ канстатаваў, што ЦП саюзаў работы на барацьбе з няпісьменнасьцю не разгарнулі і якасна не пацалішылі. Праверка работы ў Менску, Вор- шы і Віцебску выявіла аслабленьне барацьбы з няпісьменнасьцю, дэ- лкуючы невыстарчальнай увазе да яе з боку ЦП саюзаў і акрыпраф- бюро.

Слаба праводзіцца работа ў та- кіх саюзах, як сельска-гаспадарчых рабочых, тэкстыльчынькаў, хэмікаў і прац. паперы. Прэзыдыум ЦСПСВ лічыць ненар- мальным адсутнасьць дээржаўных ліквіцнтаў у савезных арганіза- цыях, якія маюць кампактныя ма- сы няпісьменных, як саюз сель- гасрабочых, нархарч і іш.

Культадзелу даручана дагаві- рывацца з Наркамасьветы аб арга- нізацыі сеткі дээржаўных ліквіцнтаў у прафсаюзах і ўдзяньні ня- пісьменных у гэтыя пункты.

Да 15-га жніўня культадзел па- вінен падаць плян работы па лік- відацыі няпісьменнасьці ў далей- шым.

Цяжкае фінансавае стано- вішча страхас

Зьвісьці аб рабоце і фінанса- вым становішчы страхавых орга- наў БССР выступіў т. Мяркулаў.

Усесаюзная нарада актыві- стак-работніц

Прычыны—няўхільны ўпад стра- хавога тарыфу, валазчэнасьць ра- ду прадпрыемстваў, а таксама ўтой- ваньне гаспадарчымі арганамі раз- меру фактычна выплачанай зар- платы за 1926-27 год. У першае паўгодзьдзе 1927-28 г. вылізена ўтоенай зарплаты больш 2 мільянаў рублёў.

Дзякуючы гэтаму ёсьць выпадкі перабоў у рабоце раду буйных страхас БССР. Прэзыдыум ЦСПСВ прызнаў не- абходным паскарэньне вырашэньня ў адпаведных арганых пытаньня аб нормах страхавога тарыфу для эканамічна моцных прадпрыемстваў, якія дагэтуль плацілі на ільготным тарыфе. Аб усіх выпадках невыкананьня абрэтэтыў па сацыяльным страхаваньні будзе даведзена да ве- дама СНК. Пастаноўлена таксама ўзмацніць работу па праверцы правільнасьці прадаўляемых страхаводзельна вестак аб варілаце, а вінаватых ва ўтойваньні прыцягваць да крымі- нальнай адказнасьці. Усесаюзная нарада актыві- стак-работніц. Пры ўсеЦСПС свікаецца ўсе- саюзная нарада работніц-актывістак. Ад БССР на нараду камандыруецца т. Шапчыц (работніца «Чырвонай Вэрэіны») і інструктар па рабоце сьрод жанчын ном ЦСПСВ — В.

Тав. ГАЛАДЗЕД У ПОЛАЧЧЫНЕ

(Ад нашага спецыяльнага карэспандэнта)

В вочан кабінету т. Шкаларавіча, старшыні Дрысенскага выканкому, далёка відаць граніца і разьмешчаны на той бок хаткі, палі.

Тут граніца праходзіць па раце Дзьвіне. Ва многіх месцах, аднак, там, дзе яна ідзе не па раце, таму граніцу трэба ўжо сабе «ўдзяляць», і для гэтага трэба мець нававторую долю фантазіі. Фактычна ў гэтых месцах граніцу вызначаюць два слупы — на адным з іх савецкі герб, на другім — польскі. Силённы і з таго і з другога боку падыходзяць амаль што зусім шчыльна да гэтага пагранічнай лініі.

Здарэнца, падгулаўны селявін замест сваёй хаты памылкова трапіць да свайго суседа, але ўжо ў другую дзяржаву.

Хтосьці пра гэты раён скажуць, што калі тут дзе-небудзь засьпявае певень, то голас яго чуюць у трох дзяржавах — СССР, Польшчы і Латвіі.

Кантрабанда тут яшчэ ня так даўно пярэла пышнай кветкай. З ёй энергічна амагаецца пагранічная ахова. Але часам кантрабанда прымае досыць хітры характар і тады патрэбна ўсі практычнасьць, сапраўднае мастацтва пагранічнікаў для таго, каб з ёю справіцца.

Напрыклад, палітогонныя энтузіясты паліты ў Латвію. Гуды палітогон адпраўляецца ў сваёй звычайнай вопратцы: старым рабочым гарштуром, лапцямі. Варочаецца ў цыліндры, пінжачнай «тройцы», ліквіраваных чаравіках.

Каларытная постаць, якую, як мясцовыя працаўнікі перадаюць, тут можна сустрэць даволі часта.

Ці сільніская дзяўчына пераходзіць граніцу ў шубавых панчохах, у модных туплях, якія ёй малыя настолькі, што толькі пальцы уваходзяць ў тупэль, і дзяўчына ходзіць у іх, як баларына, — на наскох.

Усё гэта кантрабанда. Часта старэйшы ў палітогону барэ ў свае рукі ініцыятыву. Ён

даручае кожнаму палітогону за невялікую ўзнагароду купіць для яго кіліе какао, ці пару бацінак, ці што-небудзь іншае, што не перавышае дазволенай да правоў нормы. Такім чынам, правозіцца кантрабанда ўжо ў параўнаўча салідных разьмерах.

Але пагранічнікі таксама «спэцыялізуюцца». Яны шукаюць і знаходзяць кантрабанду, зашытую за падкладдай шапкі, схаваную ў дудкаватых барвённых «палітогнаў», у старэйшага каравану палітогу, які стараецца кантрабандны агонь заграбаць рукамі палітогону і г. д.

Дрыса — бедны раён. Палікі яго далучэнту разбурылі, і ён яшчэ да гэтага часу ня можа поўнасьцю паправіцца. Не хапае памяшканьняў пад школу, прытым яна патрабуе значнага рамонту, няма памяшканьняў для пагранічнай аховы, няма пажарных прыладаў, няма нават лазьні на дзьве з паловаю тысячы жыхароў.

З самаабкладаньнем тут выйшла маленькая памылка, але аруга яе выправіла. Зараз яно сабрала амаль поўнасьцю і такім чынам з гэтых сродкаў можна будзе такія сакія дэраі зашыць.

Але «дэраі» гэтых нафта многа. Раён ня можа толькі сваімі сродкамі справіцца з імі. І тав. Галадзед абіраў мясцовым работнікам аказаць падтрыманьне ў справе пабудовы лазьні ў мястэчку і падаць кватэрнае становішча пагранічнікаў.

На дарогу на вакзал тав. Галадзед сустрэкае в сваім сьцягам лўрэйская с.-г. і малочная арцель «Эмас». Тав. Галадзед аглядае яе. Яна невялікая, арганізавалася толькі ў мінулым годзе, але мае ўжо даволі значнае малочнае стада са «швіцам», мае ўжо адборны племянны маладняк.

Арцель яшчэ няпоўнасьцю абсталявалася. Страха будынку цяж,

хаеў для жыўьлі таксама. Але настрой у членаў арцелі бадзёры. Тав. Галадзед пытае, чаму яны не арганізуюцца ў камуну, а яны ў адзін голас адказваюць:

— Дайце тэрмін. Мы-ж толькі ў мінулым годзе арганізаваліся.

Гэтая ўжо не раскідаецца. У самым мястэчку Дрыса ёсьць аўрэіскі савет.

У сувязі з прыездам старшыні СНБ пастапоўна замест звычайнага дэкладу наладзіць вечар пытаньняў і адказаў.

Мясцовы клуб перапоўнены. Ад духаты мігаціць агонь у лямпах. Але ўсе слухаюць, баюцца прапусьціць слова.

Пытаньняў задаецца шмат. Пытаюць аб беспрацоўі, аб кааперацыі, аб тым, дзея чаго правозіцца самаабкладаньне і інш.

Пытаньні ўсе бадзёры, хвалючы мясцовае насельніцтва.

Тав. Галадзед дае простыя і ясныя адказы. Ён лёгка шапракае мясцовых працаўнікоў за тое, што яны спэцыялізуюцца з разьмеркаваньнем фонду беднасьці. У адказ, на пытаньне, дзея чаго патрэбна самаабкладаньне, тав. Галадзед зазначае на факт адсутнасьці ў мястэчку лазьні, пажарнага інвэнтару і г. д.

— Вы саміны самі арганізаваліся, — гаворыць тав. Галадзед, — дзея таго, каб справіцца з гэтымі патрабаваньнямі. Дзяржава-ж ня можа пакуль што здаволіць такога роду мясцовыя патрэбы.

Сход горача дзякуе т. Галадзеду за прыезд. Просіць прыязджаць частцей.

Тав. Галадзеду было падана шмат ваяў і скаргаў ад мясцовага насельніцтва. Частка з іх была ім разгледжана і вырашана на месцы.

Пасьля Галадзед т. Галадзед мае намер наведзець і блізка азнаёміцца з Віцебшчынай і Аршаншчынай. Дрыса.

Рашучая барацьба са скажэньнямі ў прафсаюзнай рабоце

Сапраўднае, а не папяровае ажыўленьне дзейнасьці і заўкомаў, вытворчых нарад, кантрольных камісіяў

ПРАФСАЮЗНАЯ ДЭМАКРАТЫЯ ў ЗАНЯПАДЗЕ

(Мясцком ст. Барысаў МББ чыг.).

Агляд Барысаўскага райпрафбюро праці мясцовому ст. Барысаў выкрыў вельмі журботны малюнак. Прафсаюзная рабочая дэмакратыя зусім не адчуваецца. Рабочыя добра памятаюць словы рэўнага начальніка станцыі, які гаварыў: «хочаш хлеб есьці, дык сядзі, ня пікі». Дый як зазначае на недахопы, калі на рабочых сходах разглядаюцца пытаньні мясцовага жыцьця, а выключна справадачы вышэйшых прафсаюзных органаў і пытаньні «сусьветнага маштабу». Раней рабочыя ахвотна наведвалі вытворчыя нарады, але ў апошнія часы падаюць, бо ніякага толку няма. Вытворчыя нарады ўхваляюць сваё, а адміністрацыя робіць усё роўна пасвоіму. Прыклад з пабудовы нагі. Перад пабудовай вытворчыя нарады азначала, што трэба будаваць вагу так, каб праходзілі і вагоны і цягнікі, але будавалі так, што праходзяць толькі вагоны. Зараз узяліся гэтую вагу дамаць, а будаваць покуль такую аб якой гаварыла вытворчыя нарады. На гэта «ўдзяцела» некалькі тысяч рублёў.

Насьценгазета існуе. Але з 480 рабочых і служачых у вагоне прымаюць удзел толькі 4 чалавекі. Рабочае жыцьцё, бадзёрыя пытаньні мясцовага жыцьця ў газэце амаль што зусім не высвятляюцца, а калі што і накарэецца, дык адміністрацыя зусім на гэта ніякай увагі не вяртае, і апошнія рабкоры кідаюць пісаць у газэту.

Адміністрацыя яўна сабатае ўсе пастапоўны ўрады аб беларусізацыі. Да гэтага часу нічога ня зроблена, каб перавесці мясцовую перапіску халія-б часткова на беларускую мову. Калі аб гэтым ухваляў пастапоўны мясцком, адміністрацыя вышкі з пратаколу дакіравала па «інстанцыі» для «ўдзядзеньня» і да гэтага часу гэта наперак ўжо на працягу 6-ці месяцаў выдруе недзе па канцылярных.

На дэя, што пры такіх адносінах некааторыя служачыя на сходах выступаюць супроць беларусізацыі, гавораць: «мы будзем вельмі шапра рад другім.

ЗА ЭНТУЗІЯСТЫХ

Одны патрэбны энтузіямты. Суды патрэбны сьвешны маладыя сілы, які-б вразумелі ўсё важнасьць і прыгожаць такой справы, як гэта камуна. Не ле адшучаюцца вядзеньны дзяржаўныя сродкі, дзесяці тысяч рублёў. У камуне 186 дзяс.

ваць савецкую ўладу, калі нашых дзяцей будуць вучыць не на беларускай, а на расійскай мове». Раўняюцца па «начальству» і некааторыя настаўнікі займаліся тым, што падбухторвалі вучыў супроць выкладчыка беларусазнаўства ў чыгуначнай школе. Толькі дзякуючы растлумачэньням партычнай вучні згадзіліся далей працаваць з гэтым настаўнікам і вывучаць беларускую мову.

Адміністрацыя лічыць, што для яе пастапоўны ўрады аб падтрыманьні вылучаюць і наогул аб вылучэньні не абавязковы. Так марыўся 8 месяцаў стары рабочы, вылучаны мясцком на пасаду механіка шпала-працірачнага заводу, які вытрымаў экзамен пры эканэртнай камісіі на гэтую пасаду. Вагнцы, адміністрацыя не дазвае той камісіі, а зьбіраецца (у працягу 8 месяцаў) стварыць «сваё» больш аўтарытэтную камісію. А вылучэнец паступова забывае пра сваё вылучэньне.

Неабходна ўжыць меры, каб лінія партыі па разьортваньні рабочай самакратыі была праведзена і на ст. Барысаў.

Я. СІРОЦІ.

Фабком, які схіляецца перад прыватным гаспадаром

Хочацца ведаць, як равуме свае класавыя задачы фабком у адносінах да прыватніка на прыватным прадпрыемстве — на Віцебскай іголкавай фабрыцы.

А вось як: да канца 1927 году фабком запрашаў на сваё пасаджаньні гаспадара, заслугоўваў даклады аб ўсялякіх перапрыемствах, рацыяналізацыі і г. д. Ня глядзячы на гэтыя дакладныя адносіны да гаспадара, апошні, аднак, на нафта цэрэмоніўся з старшынёю фабкому, прагнаў яго з пасадажына РКБ. Мала таго гаспадар сыстэматычна дыспрэдытаваў прафсаюную арганізацыю ў вачох рабочых. Адамаўляючы рабочым у якім небудзь дробным патрабаваньні сьмесна з рабочай часткай РКБ, ён на другі дзень асабіста здавальнаў яго.

У такой атмасфэры натуральна працявае надхалітва і павяга да гаспадарына, а роля фабкому на аддзель працы, саюз і фабком.

599 ПАПЯРОВЫХ АБЕЖНІКАЎ, 27 СХОДАЎ... Самае-ж галоўнае, жывое, патрэбнае выйшла з поля гледжаньня „кіраўнікоў“

(З абследваньня Віцебскага райкому мэталістых)

Усяго якіх-небудзь 8-9 прадпрыемстваў аб'яднае віцебскі райком мэталістых, і ўсе ў гарадзе. Здавалася-б, чаго лепш? Тут табе і сувязь, і тэлефон, і жывое кіраўніцтва. Але досыць было аднаго павярхоўнага абследваньня прадстаўніка ЦПСБ і ЦП мэталістых, каб выявіць рад агідных фактаў «кіраўніцтва».

Восьмем завод «Чырвоны мэталісты». За адні толькі апошні год гэты заўком атрымаў ад свайго райкому 599 папяровых абжэнікаў. Райком здаволены: абжэнікі вычарпалі ўсе пытаньні — усё абстаіць добра. Усё іншае — няважна. А вось калі заўком ухваляў мудрую пастапоўну па пытаньні аб абслугоўваньні начно зьмены рабочых (на ёй занята 230 чалавек і ніякай працы сярод іх не вядзецца) такім чынам: «пытаньне пацінуць адкрытым і абслугоўваць пастароку», г. зн. нічога не рабіць і ў далейшым, — райком не знайшоў патрэбным зазначыць па гэтым пытаньні што-небудзь заўкому.

На тым-жа заводзе «Чырвоны мэталісты», як і на ўсіх добрых прадпрыемствах, бываюць, араўмяла, вытворчыя нарады. Але няма ніякага вучоту ні прапаўноў рабочых, ні іх выкананьня. Рабочы радка ведае аб дзеі свайго прапапоны. Заўком супольна з райком праваронілі абмеркаваньне такіх пытаньняў, як прафінапав, кантрольныя лічбы капітальнага бу-

даўніцтва свайго прадпрыемства. На такім буйным заводзе, як «Чырвоны мэталісты» да гэтага часу няма тарыфна-прамірочнага бюро, і ўсялякія расцэнікі робіцца інструктарам «на воча», пасямейнаму, лічбы баруцца са столаі.

Тарыфная рэформа праарцавана так надбайна, што на электрастанцыі яе так і не ўдалося правесці.

Аб масавай рабоце лепш зусім не гаварыць.

За апошні год на заводзе «Чырвоны мэталісты» праведзена ўсяго 27 сходаў. Здавалася-б, што гэта вядраўна. Значыць абмеркавалі ўсе навазлежныя пытаньні штодзённай працы і жыцьця прадпрыемства. Нічога падобнага. 95 проц агульнага сходу былі занята мітынгоўшчынай і кампанійскімі пытаньнямі. І ня дэя, што сходы наведвала 20-30 проц рабочых, а на справадачы заўкому выназалася... 2 чалавекі.

Нацыянальная работа — пустое месца. Усё адбываецца на расійскай мове, ня глядзячы на тое, што на заводзе маюцца беларусы, палікі, лўрэй, латышы.

І, нарэшце, апошняя ілюстрацыя. Цікава, напэўна, ведаць, колькі мэталістых займаюцца фізкультурай (бо адной моладзі ў савоце каля 600 чалавек). Лічба вялікая, займаюцца-ж фізкультурай... 15 чалавек. Я-н.

З ЛІСТОЎ РАБКОРАЎ

АДШТУРХВАЮЦЬ ПАКУПЦА

Рабкор «Беларусь» наведвае нам, што завод працягвае шукаць вод «Перамога» вырабляе савецкую наду кожнае дзясні. У выніку: «Многія пакупкі, не дазваляючы шкідлікі валі, ня павінаць, асакарма не спрымаюць абліваць «халодным душам» прадаўцамі.

На ўсе скаргі прапаўшчы адміністрацыя дае адлі адна: «лепш быць ня можа — налад добра!» Дзе-ж вытворчыя камісіі? — пытаюцца ми.

НА ПУНКЦЕ ЗАМЯР-ЗАНЬНЯ

Пачынаюць з культурнасьці гуты «Дон-Сала». Рабкор «Улад» піша:

«З паступленьнем лета культурную на заводзе можна было-б разгарнуць на ўсю шырыню, але ля прыватнаму на пункце замярваньня Віваваты з сётым культурнасьці Глейціна, якую рабочыя называюць «культурабратнікамі». Усе гурткі, а асабліва фізкультура, прадуць драны, пільна культурнасьці вынаваецца толькі на 25-30 проц.»

Сумныя дні ў магілеўскай дзіцячай камуне

«Селіванаўцы» і «ермакоўцы» — Слоўкі мадам Кушнэравай. — Унтэр-афіцэрскія мэтады Каршакова. — Савініч любіць спакойны сон. — 21 уцякач. — Шлюзы юнацкай ініцыятывы зачынены. — На што ідуць дзесяці тысячы? — Дзе нашыя Мартынавы?

(Ад нашага спецыяльнага карэспандэнта)

Дыстанцыя — Дык ты што «ермаковец» ці «селіванаўца»? — «Ермаковец». — І добра табе жыцьцё? — Жывецца... звычайна...

там зусім рэзонна не дазволіла ёй варыць на дзіцячай кухні, калі захочацца, а прапанавала варыць у вызначаны час, — мадам Кушнэрава ўядмае супроць гэтай небяспечнай мяшчэцкай «кампаніі». Пры гэтых мадам Кушнэрава называе іх

— Што мне за карысьць прапаваць? — гаворыць выхаванец Шлявэр. — Працуй гадаіну, працуй дзёва — усё адно. У хлапцоў вялікае імкненьне да вайсковых заняткаў, да фізкультуры, да радзій, да роўных тэхнічных штук. Нічога гэтага імкненьня не накіроў-

рад другім. ЗА ЭНТУЗІЯСТЫХ Одны патрэбны энтузіямты. Суды патрэбны сьвешны маладыя сілы, які-б вразумелі ўсё важнасьць і прыгожаць такой справы, як гэта камуна. Не ле адшучаюцца вядзеньны дзяржаўныя сродкі, дзесяці тысяч рублёў. У камуне 186 дзяс.

дзя Кастрючкіка. У тое свята адкрылася яна, і 200 іпакоў і дзяўчат — учарайшныя бяспрытульныя, галодны і наваруджаныя — сабраліся тут, чараступлі парог здаровага працоўнага жыцця.

Вялікая справа — камуна. Усё са стайцы гэтакага зарашываўшага 15-гадовага кішэньніка і ерабіць яго спрытым і вясёлым цесляром, або краўцом, які на толькі рамяно спае ведае, але і з кішэня знаёміцца пачынае. — Гэта ж непараўнальная сацыяльная перамога! Выдзяліць з віру вуліца акую-небудзь Марылку ці Сфэйру, у якой памёрлі ў мястэчку сваёй і акую нішто да сабе не бярэ, узяць такую дзяўчынку і пасадзіць ля швейнай машыны, навучыць яе грамаце, навучыць яе садзіць бульбу і разумець, што такое калектыву — гэта ж здарова, ліха яго бары, а?

Праклятая дыстанцыя паміж добрымі ідэямі і жыццёвай практыкай! Паміж сямельнымі задачамі і горкай рэчаіснасцю.

Замест адзінага калектыву — «ермакоўцы» і «сеіванавы», замест дружнай працы на сваіх палёх — удкі з камуны, дээтырства з працы і сымулянтства, ды да ўсёго гэтага яшчэ лаянка, успышкі антысэмітзму і п'яноства, якія паўтараюцца ўсё часцей і часцей.

Але давайце па-парадку.

ЕРМАКОЎ ПАКРЫЎДЖАН

Камуна імя 10-годзьдзя Кастрючкіка створана з былых дзяўчачых камун № 1 і № 3. Загачык апошняй тав. Сеіванаву — высокакультурны чалавек, стары практык сацыяльнага перавыхаванья — быў пастаўлен на чале новай камуны. Ермакоў, былому кіраўніку камуны № 1, была дана тут пасада загадчыка гаспадарчай часткай. Здаецца было зроблена добра: Ермакоў ня можа быць загадчыкам, бо ў яго бракуе культуры і ўмежня, але затое ён добры гаспадарнік — тут таксама шырокае поле для дзейнасці. Але не... Заглядзіцеся на гэта сувакоў Ермакова і яго жонны. Пачынаюцца асымптомнае цкапаньне Сеіванавы. Давярэнням хлопчыкам і дзяўчынкам прыгачаляецца думка, што вольны пры Ермакове было добра, а пры Сеіванаве усё дрэнна. Камуна надзяляецца на два лігеры: «ермакоўцы» (на чале з былымых выхаванцамі камуны № 1) і «сеіванавы» (на чале з былымых выхаванцамі камуны № 3). Вразумела, навоўкі гэта садзеінічае развіццё калектывізму сярод моладзі камуны! Яны пачынаюць заўважваць, што Сеіванаву не да ўсіх адносіцца роўна, што сярод іх ёсць «нішчыны» таго ці другога лігера, пачынаюць не давіраць і сьварыцца адзін з другім.

ТА ПРЫКЛАДЗЕ «НАЧАЛЬСТВА»

Калі Сеіванаву в Ермаковым на нашых дзях чаму другім нельга? Рад дробных склад і склочачак ахачіў амаль што ўвесь педагагічна-выхаваўны персанал камуны. На камунскай ферме, дзе выхоўваюцца яшчэ дзеці, працуе сумленна і энэргічна тав. Лернэр. За некалькі месяцаў сваёй працы яна прымуціла былых бяспрытульных да ахайнасці, да дысцыпліны, змагла выкідаць у іх замілаваныя да працы і школы. Лернэр гаварылі, што ў яе на ферме «сапраўдны кавалак сацыялізму». Яна прасіла не гаварыць такіх громкіх слоў і даць ёй працаваць далей. І воль — не далі. Пачаў з формай жыць у прытульнай хатцы выхавальнік — камуністы

дася іменці навоўкі і неадарвы сексу-алізм пачынаюць прабавацца на гэтай нядуранай глебе. Слова «жыць гучыць вельмі часта. Нядаўна выхаванец Стаценка паразуў нажом дурную дзяўчынку. Напярэдадні яго бачылі на дварэ, ён ішоў з нажом і гаварыў, што «іду выразаць усіх жыдоў». На ферме дзеці ўзбіраюцца на стрэху і адтуль крычаць: «бі жыдоў, ратуў Расію».

НЕ ВЫХАВАЛЬНІКІ, А НАГЛЯДЧЫКІ

Як жа ўсё-ж такі выхоўваюць у камуне? Чым займаюцца сем выхавальнікаў, на плячох якіх ляжыць такая адказная задача? Моладзь сама правільна вызначыла, што ў яе «не выхавальнікі, а наглядчыкі». Сапраўды — наглядчыкі. Выхаванцы да іх ніколі ня прыдуць расказаць аб сваіх радасях і крыўдах, ды тыя і ня цікавяцца гэтым. На палёх, у самы разгар працы, выхавальнікі сядзяць у цяньку і чытаюць газэтку замест таго, каб заразіць дзяцей сваім прыкладам.

Адзін выхавальнік Каршакоў, былы унтар-афіцэр ужо ў сваёй працы чыста унтар-афіцэрскай мэтай. Ён выкручвае дзецім рукі, дае на патыліцы і ўсё пакрывае «на работу, на работу».

— Каршакоў, што воўг, — гавораць хлопцы, — ні пасьмяяцца з ім, ні што. Другі выхавальнік — Савініч, былы царкоўны служка, навоўкі нічога ня робіць. Ён большай часткай сьпіць. Замкнецца ў дзяжурным пакоі — і сьпіць.

Выхавальніца — пастэса Маркава вельмі далёкая ад выхаванцаў, аусім ня ўмее падыйсьці да такога матар'ялу, над якім ёй трэба працаваць. Мінорныя вершы, якія яна друкуе ў часопіс камуны, дзецім не падабаюцца, яны з іх сьмяюцца.

Іншы выхавальнік не на многа лепш за гэтых. Працуе там адзін камсамоль-рабочы, не памятаю прозьвішча, дык ён прабуе выхоўваць «ячэйкамі» металамі: слухай каманду — і справа в канцом.

Сам Сеіванаву нічога ня можа зрабіць. Ён адчувае сябе адзіночкі і адарваным. Яго натапы ня маюць на дзяцей уплыву. І гэты культурны карысны працаўнік дакапіўся да таго, што прапаўе такія мэтыды ўплыву на дзяцей, як зьмяшчэньне парціі хлеба, наралы, пагроза судом і інш. Гэта ўжо агонія.

А ВУЛІЦА КЛІЧА...

Старая пагаворка — «колыкі воўка не кары, ён усё ў лес глядзіць». Ёю спрабавалі растлумачыць мне той факт, што за апошні месяц з камуны ўцяклі 21 выхаванец. Хлусыя! Калі-б камуна магла даць гэтаму «воўку» добракасныя духоўныя харчы — ён-бы ня абег, ён-бы перарадзіўся.

Вуліца кліча да сабе. І на яе голас адклікаюцца маленькія нядугойлівыя істоты. Выхаванцы часта бегаюць на станцыю, прападаюць цэлымі днямі, выцяваюць у куточках, пляюць «турму» і самімі складзеныя горкія кулёт:

«Мы жывем в нішчце,
Холодно и тесно.
Что там будет впереди —
Это не известно».

Жаданья працаваць няма. Няма разуменьня, што яны прадуць на сваіх палёх, для сваёй камуны. Воль яшчэ адзін характэрны кулёт: «А в комунне трудовой
Есть питомник плодовой.
Состоят он весь из гряд —
Эксплоатирует ребят».

Не адчынены шырокі кіпуцай юнацкай энэргіі, юнацкай ініцыятывы. Самакіраўніцтва займаецца толькі выдачай білетаў у кіно і усталяваньнем чаргі мыць падлогу ці ісьці на палыю працу. Юнакі ня прыцягнуты да сапраўднага ўдзелу ў гаспадарчым жыцці камуны. Як жа

Антисеміткам і неадарвы сексу-алізм пачынаюць прабавацца на гэтай нядуранай глебе. Слова «жыць гучыць вельмі часта. Нядаўна выхаванец Стаценка паразуў нажом дурную дзяўчынку. Напярэдадні яго бачылі на дварэ, ён ішоў з нажом і гаварыў, што «іду выразаць усіх жыдоў». На ферме дзеці ўзбіраюцца на стрэху і адтуль крычаць: «бі жыдоў, ратуў Расію».

На гэтай ферме адна дзяўчынка вылепіла з хлеба палавы орган і наказвала ўсім дзецім. Тут на толькі паталягія, тут сьледства ўсёй атмасфэры (прыпамытайце «мадам Кушнэрову»), у якое выхоўваюцца гэтыя дзеці. Хлопцы часта надглядваюць у інтэрнаты дзяўчынак, урываюцца ў пакоі, калі дзяўчынікі разьдэваюцца і потым ганарацца гэтым адзін пер-

Не разгарнулі працы, а ўжо аскандаліліся

Штат, які сядзіць бяз справы. — Непатрэбныя людзі, прысланыя з Масквы. — Зімою мух павілі, а да будаўнічага сэзону без матар'ялаў засталіся. — «Выходзячыя» і «ўваходзячыя» паміж двума стапамі ў адным памяшканьні. — Разрады, што ўстанаўляюцца самімі рабочымі. — Капдагавор, аб якім рабочыя ня ведаюць

(ВАДАКАНАЛ)

Вадаканал у перакладае на чалавечую мову азначае аддаленне маскоўскай будаўнічай канторы арматурнага тэсту ВСНГ. У Менску гэта кантора робіць каналізацыю, зааказвае пабудову бэтоннага мосту праз Сьвіслач і артэзіянскія студні для Эльвуду.

Гэта кантора існуе звыш году. Цялоў віку яны гандалявалі з камгасам і толькі 25-га мая быў заключаны дагавор на пабудову першачарговай каналізацыі на суму 700.000 рублёў. Паколькі дагавор заключаны так позна, то аб плянавай працы і гутаркі быць ня можа. Ужо цяпер адчуваецца недахоп лесаматар'ялаў аднаведных разьмераў (двухмэтровыя дошкі) і няма бэтонных колец для студыяў. З вялікімі намаганьнямі ледзь удалося знайсці на бэтонным заводзе 20 колец, якія выпадкова засталіся ад мінулага году. Хоціць гэтых колец толькі на паўтара дні работы, а новыя колыцы павінны будаць месяцы паўтара выработчыца і сохнуць. А без патрэбнай колькасці матар'ялаў, якая там будзе работа.

На пляне Вадаканал павінен быў заняць 600 чалавек рабочых. Між тым на учарайшы дзень прапавала ўсёго толькі 84 чалавекі. Затое штат служачых укамплектаваны поўнасьцю, нават в некаторым лішкам. Яшчэ залюга да заключэньня дагавору Масква пасыпалася прыслаць 9 чалавек інжынераў і тэхнікаў, якім выплачана 2.000 руб. пэнісі толькі за тое, што яны каля месяца хадзілі «ручкі в брочкі» і насцьвалі прыгожыя матывы маскоўскіх аэраёт.

Прысланы таксама в Масквы новы чалавек на новую пасаду — загадчыка гаспадарчай часткай. У мінулым годзе гэта пасада не існавала, яна выяўляецца лішняй і ў гэтым годзе, бо фактычныя функцыі, якія на яго ўскладаюцца, можа сьмела выканаль і загадчык складам матар'ялаў. Ды апроч таго, калі і патрэбен загадчык гаспадарчай часткай,

яскравы тып гэтага сьмелага арганізатара працоўнай камуны бяспрытульных. Ён быў кроўна азьваан з дзецьмі, жыў і працаваў разам з імі, меў для іх ласканае і суровае слова. Такаго выхавальніка слухаліся, такі выхавальнік сапраўды воў напэрал.

Ці ня зноўдудца ў нас свае Мартынавы? Наўжо мы ня зноўдзем, кім замяніць унтар-афіцэра Каршакова ці засянага Савініча?

Хай аб усім гэтым падумае дзіцячый камісія ЦВК, якой належыць магілёўская камуна. Хай яна таксама падумае аб групе перарэсткаў, якім ужо сапраўды няма чаго рабіць у камуне і даўно час «выходзіць у людзі».

МІХАСЬ ГОЛЬДБЭРГ.
Mariney.

за апошнія часы моцна пагоршылася — спажывец атрымае хлеб то гаралы, то сыры, раздушаны і трэсьнушы. Спажывец сьвардзяцца на якасьць хлеба.

Дрэвіз таксама абстаіць справа в разьмергаваньнем хлеба па краках.

Для ўсіх было ясна, што ў пастаноўцы справы на хлебазаводзе маюцца якіясьці ненармальнасці.

Усім гэтым пытаньням была прысьвечана вытворчая нарада рабочых на Менскім хлебазаводзе 2-га чэрвеня, якая была склікана на ініцыятыве саюзу харчавікоў і рэдакцыі газэты «Рабочий». Народа, якая

калі яно за гэта не запатрабуе падзякі.

А ўрэшце — журботны анекдот суровай сапраўднасці. Калі-б я пісаў асобна аб гэтым, дык я-б гэта назваў «дзяржава ў дзяржавы». Кантора Вадаканала мае сьвідравальнае аддаленьне, якое займаецца наладваньнем артэзіянскіх студыяў для Эльвуду. Ня глядзячы на тое, што гэтае сьвідравальнае аддаленне непаасрэдна падначалена Вадаканалу і разьмергавана ў адным памяшканьні з ім, яно мае свой асобны штат, сваю бухгалтэрыю, сваіх тэхнічных працаўнікоў. Часта здараецца, што Вадаканал піша адносіну свайму сьвідравальнаму аддзяленьню, бярэ гэта над выходзячым нумар, кладзе ў канвэрт, піша адрас і перакладае на другі стол. Аддаленнае разьрывае канвэрт, адносіну запісвае ў свой уваходзячы журнал і г. д. Зьдаўляюся я толькі аднаму, як гэта яны гэтыя адносіны не пасылаюць адзін другому праз пошту.

І пачаў адно — качагары ня так, як належыць, рэгулююць падачу пары. І воль быць так, што хлеб ляжыць у печы пры поўнай тэмпературы, а качагар раптам нагоніць пары звыш усякай меры — і хлеб гарыць.

Саматужніцтва

У рабочых хлебазаводу яшчэ трымаецца саматужніцтва. Воль прыклады. Калі кожнай печы маюцца гадзіннікі — аржаны хлеб павінен знаходзіцца ў жары 55 мінут. Але што робяць некаторы? Яны не глядзяць на гадзіннік, адрываюць вакоўца, каб паглядзець ці прабіўся хлеб чырвоным, і вымаюць хлеб, ня глядзячы ні на якія гадзіннікі, ні на якія тэрміны.

Пры печак маюцца вінцілы (крант) які ў патрэбных выпадках ахалоджае печ. З гэтым крантам трэба абыходзіцца асьцярожна, далікатна. Але рабочы з-за нядбайнасці адчыніць крант, пойдзе, забудзе яго закрыць, і ў выніку гэтага печ нагата ахалоджаецца, і хлеб трэсьваецца, псуецца.

На нарадзе адзначаліся адзінкавыя выпадкі простага хуліганства в боку некаторых рабочых. Так, адзін качагар, жадаючы за ітосці адпачыцца маістэру, пусьціў вельмі вялікую колькасць высокай тэмпературы, і абодва арусы хлеба былі палсаваны.

На нарадзе адзначаліся адзінкавыя выпадкі простага хуліганства в боку некаторых рабочых. Так, адзін качагар, жадаючы за ітосці адпачыцца маістэру, пусьціў вельмі вялікую колькасць высокай тэмпературы, і абодва арусы хлеба былі палсаваны.

На складах „Пролетарыя“ гарыць кукуруза

Адміністрацыя гэтага ня бачыць

У сьвірлах заводу „Пролетарыя“ ляжыць кукуруза — некалькі тысяч пудоў. Ляжыць яна ў вышнім на два-тры аршыны і яшчэ зьверху пасыпаюць па гэты слой.

Кукуруза ў сярэзіне гарыць сабе за ўсё і нішто гэтага ня хоча бачыць. Чаму? Калі ня прымуць адпаведных мер, гэта становіцца надалей будзе працягвацца прадукт канчаткова агубні сваю істотнасцю — із вадэр паліцыя

ле рабочих заводу, пры гарачых сьвірках, выявіла слабыя, балючыя месцы, якія неадкладна трэба адараць і ўпарадкаваць.

У чым прычыны?

На хлебазаводзе, аказваецца, не хапае 10 металічных чанаў з-пад цеста. Замест гэтых чанаў зарашываюцца драўляныя скарыны, з якіх прыходзіцца пераліваць цеста ў чаны. Гэты працэс адбірае шмат лішняга часу, рабочыя, спышаючыся, бярдуць цеста малым, неасьвешчым, і хлеб выходзіць недапечаным.

— Гэта не механізацыя, а саматужніцтва, — так завілі рабочыя.

Рабочыя адзначалі, што хлебазавод узяў надта шпаркі разгон выпечкі хлеба, не зьвяртаючы ўвагі на якасьць. Воль довады: калі завод працаваў у адну зьмену, хлеб быў аздавальняючы, пры 2 зьменах, хлеб пагоршыўся, а зараш, калі завод працуе цэлы суткі пры 3-х зьменах, якасьць хлеба пагоршалася.

Чаму хлеб выходзіць гарэлым? У пачынным доху працуе ўсяго 2 чал., якія вымаюць хлеб, і яны не спраўляюцца з работай. Не паспеюць яны зьняць хлеб з аднаго поду, як ужо паспеў хлеб на другім посьце, і накуль яны яго зьнімуць, хлеб загарвае.

І яшчэ адно — качагары ня так, як належыць, рэгулююць падачу пары. І воль быць так, што хлеб ляжыць у печы пры поўнай тэмпературы, а качагар раптам нагоніць пары звыш усякай меры — і хлеб гарыць.

Дрэзнае кіраўніцтва

Тут ва многім вінавата праўдэньне ЦРК.

Воль адзін яскравы факт. Рабочы хлебазаводу, бачачы, як прыказчыкі ЦРК «зверскі» абыходзяцца в хлебам, зьвярнуліся ў праўдэньне ЦРК з прашаньнем арганізаваць сумесную парадку працоўнага хлеба і рабочых. І праўдэньне адказала: — Слухайце, браточкі, гэта іх справа, — як абыходзіцца з хлебам.

Праўдэньне ЦРК мала впапоўніцца аб тым, каб хлебазавод быў абсталяван у поўнай меры. Так, машына Юста (асноўная на заводзе), якая качае і рэзае цеста, маецца адна.

Праўдэньне ня думае, каб набіць яшчэ адзін «Юста».

Яшчэ прыклад. На заводзе была пастаўлена машына Равдо для апрацоўкі пшанічных вырабаў. І воль гэта машына аказалася нягодна, хоць маецца афіцыйны акт аб яе прыбыцці.

Што настанавіла нарада

Вытворчая нарада вынесла цэлы рад пастаноў — каб паставіць задаткова дзесяць металічных чанаў, каб паставіць трэцяга зьбішчына хлеба, каб абсталяваць фургоны для хлеба, каб упарадкаваць разьмергаваньне пары на заводзе і г. д. — доўга пераліваць усё паставіць. Хуткае выкананьне ўсіх гэтых прапаноў рабочых дасць магчымасьць палепшыць якасьць выка-

нае істотнасцю — із вадэр паліцыя

І яшчэ — прыказчыкі «зверскі» абыходзяцца в хлебам.

— Як в бульбай, — зазначалі рабочыя.

На нарадзе было абвешчана, што ўжо ўстанаўлены новы парадак, згодна якому кранты ў адносінах рэалізацыі хлеба надпарадкуюцца качкам хлебазаводу, які распрацаваецца разьвожак і разьмергаваньнем хлеба па краках.

І зараш, трэба думаць, ня будзе такіх ненармальнасцяў, што ў адной краме хлеба не хапае і таі стаяць вялікія чаргі, а ў другой краме ёсць лінак.

Ці дапушчальны тэхнічныя недахопы на новым заводзе?

На нарадзе высветлілася, што яшчэ да гэтага часу на заводзе не абсталявана вентыляцыя, і ненармальная тэмпература на заводзе адбіваецца на якасьці хлеба.

Брадзільныя камэры маюць палсаваныя дзьверы, якія не зачыкаюцца, як трэба, і ў камэрах вольна гуляе вецер.

Гэта не брадзільныя камэры, а цэхгаўзы, — гаварылі рабочыя.

Дрэзнае кіраўніцтва

Тут ва многім вінавата праўдэньне ЦРК.

Воль адзін яскравы факт. Рабочы хлебазаводу, бачачы, як прыказчыкі ЦРК «зверскі» абыходзяцца в хлебам, зьвярнуліся ў праўдэньне ЦРК з прашаньнем арганізаваць сумесную парадку працоўнага хлеба і рабочых. І праўдэньне адказала: — Слухайце, браточкі, гэта іх справа, — як абыходзіцца з хлебам.

Праўдэньне ЦРК мала впапоўніцца аб тым, каб хлебазавод быў абсталяван у поўнай меры. Так, машына Юста (асноўная на заводзе), якая качае і рэзае цеста, маецца адна.

Праўдэньне ня думае, каб набіць яшчэ адзін «Юста».

Яшчэ прыклад. На заводзе была пастаўлена машына Равдо для апрацоўкі пшанічных вырабаў. І воль гэта машына аказалася нягодна, хоць маецца афіцыйны акт аб яе прыбыцці.

Што настанавіла нарада

Вытворчая нарада вынесла цэлы рад пастаноў — каб паставіць задаткова дзесяць металічных чанаў, каб паставіць трэцяга зьбішчына хлеба, каб абсталяваць фургоны для хлеба, каб упарадкаваць разьмергаваньне пары на заводзе і г. д. — доўга пераліваць усё паставіць. Хуткае выкананьне ўсіх гэтых прапаноў рабочых дасць магчымасьць палепшыць якасьць выка-

Да ўсебеларускай спартакіяды

УДЗЕЛ БВА Ў СЬВЯЦЕ

(Артыкул намандуючага БВА тав. А. ЯГОРАВА)

Сучасныя баявыя дзеянні патрабуюць ад байца не толькі палітычнай свядомасці і спецыяльных ведаў, але і фізічнай падрыхтаванасці. Ваіна ў большай ступені запрачае галіну фізічнага выпрабавання і першых патуг. Для перавяснення іх патрэбна ў мірны абстаноўцы рыхтаваць будучага байца-грамадзяніна.

Байцоў рыхтуе не толькі армія, але і многалікія гурткі фізічнай культуры, якія выконваюць вліварную працу па падрыхтоўцы будучых здаровых кадрў, якія павінны ўліцца ў армію. Армія і грамадзянскія фізкультурныя арганізацыі павінны звязвацца агульнасцю задач па падрыхтоўцы краіны да абароны. Адсюль сур'езнае выступленне іх на ўсебеларускім спартыўным св'яце—Спартакіядзе.

Да спартакіяды ў БВА будуць праведзены спартыўныя спаборніцтвы ў чэсьце і дывізіях. Дасяг-

ненні спартыўных каманд і індывідуалістак, прадстаўленых на спартакіядзе, паказуць узровень фізічнай падрыхтоўкі ў часцах. Гэта блізкамуна ўмоўніць цікавасць да фізкультуры, прыцягне да сябе належную ўвагу чырвоваармейцаў і забяспечыць на будучы час больш актыўную і жыўую працу ў гэтай галіне.

Справа спорту ў арміі—справа маладая і новай карысць яго агульнапрызнана. Самае шырокае развіццё гэтай справы—чарговай і важная задача. Спаборніцтва—лепшы метад для разгортвання працы.

Выказаю ўпэўненасць, што ўдзел вайсковых часцей на ўсебеларускай спартакіядзе апраўдае сябе і будзе парукай самага цеснага супрацоўніцтва арміі і насельніцтва ў справе фізічнага здаравення і падрыхтоўкі краіны да абароны.

ДЭМАНСТРАЦЫЯ АРГАНІЗАВАНАСЦІ

(Артыкул нам. старшыні ВСФКБ тав. ЛЕВА).

Умовы для паспяховага росту фізкультурнага руху зараз надвычайна добрыя. Партыйныя, прафесійнальныя, саветскія арганізацыі і ўся працоўная грамадчасць аддаюць гэтай справе шмат увагі.

Фізічная культура сардэчна ўзмацняе сілы працоўных—уманцыя здароўе рабочага і селяніна, а гэта неабходна для сацыялістычнага будаўніцтва.

Фізікультура служыць таксама задачай абароны краіны, выходзіць ў кожным чалавеку, які займаецца фізкультурай, неабходныя якасці поўнакаштоўнага байца.

Нарэшце, фізікультура звязваецца адным з лепшых сродкаў упарадкавання быту працоўных, сродкам адцягнення працоўных мас гораду і вёскі ад на культурных звышч мінулага, што перашкаджае нашаму сацыялістычнаму будаўніцтву.

Адпай з асноўнай задачай, што сардэчна прыцягненню грамадчасці увагі і цікавасці да фізічнай культуры, звязваюцца спартыўныя спаборніцтвы, якія выліваюцца ў св'яты фізічнага выхавання.

такіх, якія мае быць у жніўні месяцы гэтага году.

У праграму ўсебеларускай спартакіяды ўваходзяць наступныя віды спорту: бег (на кароткія і сярэднія дыстанцыі), скаккі, віданьне, плаванне, ваенна-прыкладныя элементы, перамога пераход і гульні (футбол, баскетбол і гарадкі).

У спартакіядзе прымуць удзел каманды ад усіх акруг Беларусі і вайсковых часцей БВА. Агульная колькасць удзельнікаў дасягае 1500 чалавек. Неабходна адзначыць, што першы раз у Беларусі праводзіцца св'ята ў такім вялікім лікам удзельнікаў (на спартакіядзе мінулага году было каля 200 удзельнікаў).

Усебеларускай спартакіядзе ў якасці падрыхтоўчай работы будуць сардэчна прыцягненныя раённыя і акруговыя св'яты фізкультуры. Гэтыя св'яты праводзіцца пад тымі-ж лэўнамі, як і ўсебеларускае, і ставіць ішчэ сваёй задачай падрыхтоўку калектываў ад акруг на ўсебеларускую спартакіяду. Такім чынам у падрыхтоўцы і правядзенні фізкультурнага св'ята прымае ўдзел уся маса фізкультурнікаў.

МЕНСК

Зьезд упоўнаважаных спажывецкай кааперацыі Меншчыны

Закрывае зьезд упоўнаважаных спажывецкіх таварыстваў Менскай акругі. У работах зьезду прымалі ўдзел прадстаўнікі ад 200 спажывецкіх таварыстваў.

Даклад аб дзейнасці менскага аддзялення Белкаапсаюзу зрабіў тав. Бурый. Зварот за паўгоддзе па прамавах на менскім аддзяленні склаў 2.917.167 руб., што зьяўляецца павялічэннем у параўнанні з мінулым годам на 29 проц.

Па акрузе налічваецца 285 крам замест 269 на 1-га кастрычніка 1927 г. Лік пайшчыкаў узрос о 57.959 да 70.255.

Прыбытак спажывецкай сістэмы Менскай акругі за мінулы год склаў 93.376 руб., а на справадэчнае паўгоддзе—106.390 руб. Мінулы год закончылі са стратаю 22 спажывецкіх таварыстваў, а ў гэтым паўгоддзі страты мелі толькі 8 вайсковых таварыстваў.

Трэба адзначыць, што выпадкі растрат на спажывецкай сетцы Менскай акругі ў апошні час пацасціліся.

Зьезд абмеркаваў рад пытанняў, звязаных з далейшым развіццём кааперацыйнай працы на Меншчыне.

САРАЧЫНСКІ ЕДЗЕ Ў БЕЛАРУСЬ

У дзяржаўным Інстытуце тэатральнага мастацтва (ГИТИС) заканчвае сваю акадэмічную падрыхтоўку беларускі сьпявак Янка Сарачынскі. Свой багаты голас ён паказаў пры выкананні адважных ролі ў оперх „Русалка“ (партыя Мельнік) і „Сорочынская армія“. Янка Сарачынскі ў Маскве падтрымліваў цесную сувязь з Беларуссёю, прымаў бізкі ўдзел у беларускім хоры.

Па сканчэнні „ГИТИС“ Сарачынскі пераяжджае на пастаянную работу ў БССР—у Менскі Дзяржаўтэатр.

СУД

Непапраўны злодзей

Г. Шаак, вн-жа: Сазановіч, Грамыка, Карбоўскі, Розаловіч і Лазароўнаў, не імаючы на сябе малодня гады (25 л.), вядомы ў кримінальным сьвеце, як злачынца з вялікімі стажам. Пачаў ён займацца злачымствам у 1922 г. З таго часу ён зрабіў шмат кваліфікаваных папраж, за што ян раз затрымаваўся органамі Брэм. Вышукну і быў над судом. У лістападзе 1927 г. на выгладзе з

Да прыезду Тамары Цэрэ-тэлі

14-га чэрвеня ў летнім тэатры „Прафінтэрн“ адбудзецца адзін канцэрт маскоўскай выманальніцы старажытных дыганскіх рамансаў і табарных песень Тамары Цэрэ-тэлі. У канцэрце ўдзельнічаюць Сара Мансман (скрыпка) і піяністы і кампазытар Б. А. Празароўскі.

Дзіцячы кіно-тэатр у Менску

Калежыя Наркомаўветы канчаткова вырашылі пытаньне аб арганізацыі ў Менску ў гэтым годзе дзіцячага кіно-тэатру. Апошні будзе знаходзіцца ў памышканьні кіно-тэатру „Пралетары“. Тэатр будзе трымаць курс на арганізаванага глядача і распаўсюджаць білеты па школах, дзіцячых клубах і г. д. Кошт білету ўстаноўлен у 15 кап. У рэпертуар кіно-тэатру ўключана каля 60 кіно-фільмаў.

Што скажаў пленум саюзу хэмікаў.

Максымум сваёй увагі пленум на гэты раз звярнуў на пытаньне аб грамадзкім харчаванні. Быў заслухан даклад прадстаўніка Белпрабсэкцыі аб становішчы абслугоўвання ЦРК рабочых хэмічнай прамысловасці. Выявілася што гэта абслугоўванне пастаўлена на вусім добра.

Пленум высунуў пытаньне перад Белпрабсэкцыяй аб пабудове сталовак пры некаторых гутях і фабрыках запалак, аб паліпшэньні якасці абеду і аб паліпшэньні абслугоўвання рабочых у існуючых ужэ сталоваках пры прадпрыемствах.

У сваёй рэзалюцыі па дакладзе Белпрабсэкцыі пленум саюзу хэмікаў адзначыў таксама слабую ўвагу мясцовых кааперацыйных органаў да пытання грамадзянска харчавання, а таксама паказаў неспуку гаспадарчую работу большасці сталовак.

Далей пленум заслухаў даклад аб фінансавай рабоце саюзу і прафарганаў на мясцох. Выявілася, што ў шмат якіх прадпрыемствах сярэд рабочых адсутнічае прафінсцыпліна ў адносінах членскіх узносаў. Тут шмат у чым відаваты заўкомы, якія не займаліся пытаньнем аб прафінсцыпліне. Некаторыя заўкомы таксама невстарэчальна дысцыплінаваны ў фінансавых адносінах. Наглядаюцца перавышэньні кашта-

За дзень

350 дзіцячых пляцовак. Да 15-га чэрвеня па БССР пачнуць працаваць 350 дзіцячых пляцовак Наркомаўветы. Пляцоўкі будуць працаваць на працягу 3-х месяцаў.

На ўсесаюзна зьезд хэмікаў. Па ўсесаюзна зьезд хэмікаў, які адбудзецца 15-га чэрвеня ў Казані, ад БССР выязджае праф. Прыляжжаў.

Беластоцкае зямляцтва ў Менску. Беластоцкае зямляцтва ў Менску сабрала каля 1.000 рублёў і адаслала гэта праз МОПР для аказання дапамогі палітвязьням Беластоцкай турмы.

На грамадзкіх работах. Камгас запатрабаваў на біржы працы для грамадзкіх работ яшчэ 100 рабочых, з якіх 60 жанчыні і 10 падросткаў. У бліжэйшы час лік рабочых на грамадзкіх работах камгасам будзе даведзён да 700 чалавек.

Новыя катэдры ў Інбелкультце. Аддзел прыроды і гаспадаркі Інбелкульту зараз складаецца з 12 розных катэдраў. У бліжэйшы час, наводле пляну, маюць быць адкрыты: сэкцыя прыкладнае геалгіі, катэдры фізікі, фізіялёгіі, хэмічнай тэхналогіі і інш.

Памяці Г. Пляханава. У сувязі з 10-гігоддзем з дня сьмерці Г. В. Пляханава выходзіць у друку ў выданні Белдзяржвыдавцтва на беларускай мове кніга прафесара Вальфсона «Вялікі сацыялізм».

Дзіцячыя кнігі на лўрэйскай і беларускай мовах. Белдзяржвыдавцтва дагаварылася з Наркомаўветам аб тым, каб усе кнігі для дзяцей дашкольнага ўзросту выпускаліся адначасова на лўрэйскай і беларускай мовах. Гэта патаніць кошт дзіцячых кнігі ў два разы. У гэтым годзе будзе выпушчана ня менш 10 дзіцячых кніжак, 4 кнігі ўжо друкуюцца.

Сырэц для саматужнікаў. Менскае саматужнае крэдытнае таварыства атрымала з-заграніцы ад ЦП ОРТА тысячы кіле працы для саматужнікаў-панцэрнікаў і тасемную машыну для вырабу шнуркоў для абутку.

Паведамленьні

Канфэрэнцыя Менгаррай-ному КП (б) Б

У пятніцу 8 чэрвеня г.г. а 6 гадз. вечару ў п'янінскім доме працэсары адчыніліца XI-га гарадзкага раённага партканфэрэнцыя.

У парадку дня: 1. Справаздача раённага камітэту. 2. Справаздача Рэвізійнай каміііі. 3. Даклад аб масавай працы.

Мандаты для дэлегатаў выдаюцца ў Р. К. 8-VI ад 9 да 2 гадз. дня.

„Зьвязда“ дапамагла

„САМАЗАБЕСЬПЯЧЭНЦЫ“ ПАКАРАНЫ

У „Зьвяздзе“ № 120, у аддзеле „Па Менску“ быў зьмешчаны невялікі артыкул аб тым, што супрацоўнікі „Хлебапрадукту“ атрымалі па тудзе мукі ў парадку самазабесьпячэньня.

Як паведамляе ўпоўнаважны „Хлебапрадукту“ па БССР т. Махальскі, вытадак, паказаны ў зямцы, сапраўды меў месца. 20 супрацоўнікаў атрымалі 18 пуд. мукі па распараджэньні загадчыка камэрцыйным аддзелам і яго намесьніка. На апошніх ускладзена адміністрацыйнае спэганьне—строгая вымова.

ПРАЗ ТРЫ ДНІ

У „Зьвяздзе“ № 126 ад 2-га чэрвеня была зьмешчана заметка сельхора Яркаўцы—«Хто вінаваты ў цяганіне?» аб тым, што Заслаўскі райвыканком на працягу 2 год усё аб'яцае прыслаць каморніка і не прыслае.

Пасья зьмільчэньня зямкі ў „Зьвяздзе“ праз тры дні Заслаўскі райвыканком прыслаў каморніка і зямляўпарадкаваньне пачалося.

Водгукі на зямкі

Запычанасць будзе спагнана

У сувязі з зямкай у „Зьвяздзе“ № 119—«Два дырэктары і іх запычанасць» аб тым, што за былымі дырэктарамі картоннай фабрыкі імя Леніна ў Пухавічах—Цалюком і Кучынскім засталася вялікая запычанасць, беларускі папярочы трэст нас паведаміў, што да абодвух былых дырэктароў прад'ўлен ісь—да Цалюка на 341 руб.

62 і. да Кучынскага на 563 руб. 80 і. Акрамя таго, абодва былыя дырэктары абвінавачваюцца ў растрэце, і справа аб іх перададзена пракурору. Па гэтай жа зямцы пракуратура Менскай акругі нам паведамляе, што заметка накіравана сьледчаму 6-га вуч. для рассьледваньня.

Адказ не здаволіў

Яркуговая інспэцыя зховы зда-лася аб тым, што воўк укудў грамадзяніна і Пухавіцкая больніца не аказала належнай дапамогі—за не здавальнае і ў сучасны момант вядзецца дадатковае рассьледваньне.

дася аб тым, што воўк укудў грамадзяніна і Пухавіцкая больніца не аказала належнай дапамогі—за не здавальнае і ў сучасны момант вядзецца дадатковае рассьледваньне.

Хэмізацыя народнай гаспадаркі БССР 30 мільёнаў рублёў на хэмічную прамысловасць

8-га чэрвеня пры ЦП саюзу хэмікаў адбылася шырокая нарада ў удзелем прадстаўнікоў Дзяржплана, ВСНГ, Асоавіяхіму, навуковых працаўнікоў, спецыялістаў хэмікаў і інш. па пытаньні аб хэмізацыі народнай гаспадаркі Беларусі.

Якія магчымасці ў нас у галіне хэмізацыі? Па думцы тав. Кудрава-прадстаўніка саюзу хэмікаў, хэмізацыя па умовах БССР можа даць рад валькратных і рэальных вынікаў па лініі ўсёй народнай гаспадаркі і асабліва па яе с-г. галіне.

Хэмічная прамысловасць БССР у асобных частках параўнаўча развіта і мае пэўную тэндэнцыю—да да леймага росту. Гэта можна аднесці да шкла і запалак. Затое па лініі развіцця іншых відаў хэмічнай прамысловасці маюцца толькі праектаваньні і меркаваньні.

нага валакна—7.500.000 рублёў, на арганізацыю вырабу лакаў і шпичнай смалы—420.000 рублёў, галітэвую вытворчасць (два заводы) 1.200.000 руб., пашырэнне «Чырволага Хэміку» (аргізацыя новых вытворчасцяў—магнэзіт і г. д.)—450.000 руб., на кансалідацыю торфу—4 мільёны рублёў, фасфарыту—370.000 руб., завод на апрацоўку каасей—1.150.000 рублёў. Такім чынам, хэмічная прамысловасць зойме ў плане капітальнага будаўніцтва да 25 проц.

У Маскве абяпалі адпусціць на капітальнае будаўніцтва на бліжэйшае пяцігоддзе каля 100 мільёнаў рублёў.

Тав. Страноўскі ад імя ВСНГ ітае ініцыятыву саюзу хэмікаў у справе прыцягнення вучоных хэмікаў і спецыялістаў для развіцця прамысловасці. Да гэтага часу такое змычкі ня было. Толькі сучасныя абсталяваньне, навуковыя ка-

